

Τίτλος και αναφορά

Εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

Ημερομηνίες

Του εγγράφου	22/11/2013
Δημοσίευσης	02/12/2013 (ΦΕΚ 3056 της 02/12/2013)
Έναρξη ισχύος	02/12/2013 (Εκτός του κεφαλαίου Γ)
Έναρξη ισχύος	02/01/2014 Κεφάλαιο Γ
Λήξη ισχύος	99/99/9999

Ταξινομήσεις

Οδική ασφάλεια
Άδεια οδήγησης
Εξετάσεις οδήγησης

Διάφορες πληροφορίες

Συντάχθηκε από Υπουργείο Επικοινωνιών Μεταφορών και Δικτύων

Μορφή

Υπουργική Απόφαση

Σχέσεις μεταξύ εγγράφων

Νομική βάση

Προεδρικό διάταγμα 51/2012 (ΦΕΚ

Καταργεί

Υπουργική απόφαση κεφάλαιο Α 58930/480/1999 (ΦΕΚ Β526/1999)
Υπουργική απόφαση 552/88/2013 (ΦΕΚ Β4/2013)

Προγενέστερες σχετικές πράξεις

Είδος απόφασης	Αριθμός απόφασης	Ημερομηνία έκδοσης	Θέμα
Οδηγία	2006/126ΕΚ	20/12/2006	Οδηγία 2006/126/ΕΚ για την άδεια οδήγησης
Π.Δ.	51 (ΦΕΚ101/2012)	27/04/2012	Προεδρικό διάταγμα 51/2012
Εγκύκλιος	Α3-οικ22600-3382	05/06/2012	Διευκρινίσεις επί του Π.Δ. 51/2012 (Α'101) σχετικά με την άδεια οδήγησης.
Απόφαση	2013/21/ΕΕ:	22/01/2013	ισοδυναμίες αδειών οδήγησης απόφαση ΕΕ

Μεταγενέστερες σχετικές πράξεις

Είδος απόφασης	Αριθμός απόφασης	Ημερομηνία έκδοσης	Θέμα
Εγκύκλιος	A3/63853/9748	11/12/2013	Υπουργική Απόφαση για άδεια οδήγησης, εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων
Εγκύκλιος	A3/6297/826	31/01/2014	Δικαίωμα παράτασης ισχύος άδειας οδηγών άνω των 80 ετών
Απάντηση σε ερώτημα	9587/2264	13/02/2014	Παράταση παραβόλων έως 30/06/2014
Απάντηση σε ερώτημα	Π140/10516/1472	19/02/2014	Παράβολο πρακτικών εξετάσεων ΠΕΙ
Υπουργική απόφαση	A3/13948/1902	13/03/2014	Εξεταστές υποψηφίων οδηγών και ΠΕΙ
Υπουργική απόφαση	A3/4268/543	28/03/2014	Πληροφοριακό σύστημα συγκρότησης των επιτροπών
Εγκύκλιος	Π110/25260/3551	13/05/2014	Εργασία την Κυριακή
Εγκύκλιος	A3/32915/4742	03/06/2014	Παραλείψεις κατά την αποστολή αιτημάτων για την εκτύπωση αδειών οδήγησης
ΥΑ	οικ.475634_181	19/08/2014	Διαδικασίες μέσω ΚΕΠ
ΥΑ	οικ.49625_7760	12/09/2014	Εποπτεία και εξασφάλιση ποιότητας δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς
Εγκύκλιος	A3_61100_9707	20/10/2014	Μηχανογραφικό Σύστημα Καταγραφής Αποτελεσμάτων
Υ.Α.	76566	22/12/2014	Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 4268
Υ.Α.	76567	22/12/2014	Αριθ. Τροποποίηση της 49625
Υ.Α.	76568	22/12/2014	Τροποποίηση της 50984
Υ.Α.	A3/39325/5725	31/12/2015	Τροποποίηση της 50984
Υ.Α.	48738/5824	19/07/2017	Τροποποίηση της 50984

Αριθμ. Α3/ οικ.50984/7947 (ΦΕΚ 3056/02-12-2013)

Άδεια οδήγησης, εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του Ν. 2696/1999 (57 τ.Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας», όπως ισχύει.

β) του άρθρου 52 του Ν. 4155/2013 (120 τ.Α΄) «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις».

γ) του άρθρου 16 παρ. 4 του Ν. 2592/1998 (57 τ.Α΄)

«Αναπροσαρμογή συντάξεων πολιτικών συνταξιούχων του Δημοσίου, ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 2898/2001 (71 τ.Α΄).

δ) του Π.Δ. 51/2012 (Α΄ 101) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008, 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011», όπως ισχύει.

ε) του Π.Δ. 74/2008 (112 τ.Α΄) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, «σχετικά με την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών ορισμένων οδικών οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων ή επιβατών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) υπ΄ αριθμ. 3820/1985 του Συμβουλίου και της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 76/914/ΕΟΚ του Συμβουλίου», όπως η οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2004/66/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004 και 2006/103/ΕΚ της 20ής Νοεμβρίου 2006», όπως ισχύει. στ) του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (98 τ.Α΄).

ζ) του άρθρου 2, του Ν. 3897/2010 (208 τ.Α΄) «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του τεχνικού ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της Οδικής Ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».

η) του άρθρου 1 του Π.Δ. 85/2012 (141 τ.Α΄) «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών», όπως ισχύει.

θ) του Π.Δ. 119/2013 (153 τ.Α΄) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

ι) της υπ΄ αριθμ. 1135/8.7.2013 (ΦΕΚ 324/Υ.Ο.Δ.Δ.) απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων «Διορισμός Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».

ια) της υπ΄ αριθμ. 329/3.7.2013 (1655 τ.Β΄) απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του

Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Μιχαήλ Παπαδόπουλου».

ιβ) την υπουργική απόφαση ΔΙΑΔΠ/Α1/18368/25.9.2002 (1276 τ.Β΄) «Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (75 τ.Α΄)».

2. Την ανάγκη επανακαθορισμού των όρων, προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη:

- α) Χορήγηση, ανανέωση, αντικατάσταση, ανταλλαγή καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που αφορά τις άδειες οδήγησης,
- β) Εκπαίδευση και εξέταση των υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων,
- γ) Καθιέρωση υποχρεωτικών μαθημάτων πριν από κάθε εξέταση και
- δ) Συγκρότηση των εξεταστικών επιτροπών, καθώς και τις υποχρεώσεις των εξεταστών.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΧΟΡΗΓΗΣΗ, ΕΠΕΚΤΑΣΗ Ή ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ

Άρθρο 1

Γενικά

1. Οι ορισμοί περιγράφονται στο άρθρο 2 και στα Παραρτήματα του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Οι κατηγορίες των αδειών οδήγησης μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρίκυκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων περιγράφονται στο άρθρο 3 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ. Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.

3. Τα δικαιολογητικά για οποιαδήποτε διαδικασία αφορά στην άδεια οδήγησης υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο ή από νόμιμο εκπρόσωπό του.

4. «Στις περιπτώσεις ανταλλαγής ή έκδοσης αντιγράφου εντύπου άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από κράτος-μέλος της Ε.Ε., απαιτείται έλεγχος μέσω του ενωσιακού δικτύου αδειών οδήγησης (RESPER). Όπου αυτό δεν είναι εφικτό απαιτείται επίσημη ενημέρωση (έγγραφη ή ηλεκτρονική) της κρατικής αρχής που εξέδωσε την άδεια οδήγησης, στην οποία περιέχονται όλα τα στοιχεία της άδειας και του κατόχου της. Επίσης βεβαιώνεται ότι η άδεια αυτή δεν κρατείται από οποιαδήποτε αρχή του κράτους-μέλους που την εξέδωσε, λόγω οποιασδήποτε ποινής. Σε περίπτωση έγγραφης ενημέρωσης, αυτή περιέρχεται στην Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών είτε με αλληλογραφία διά του εκεί ελληνικού προξενείου ή διά του Προξενείου στην Ελλάδα του κράτους που εξέδωσε την άδεια, με μέριμνα του ενδιαφερομένου, είτε απευθείας από τις υπηρεσίες των χωρών έκδοσης.

Απαιτείται επίσης μετάφραση του εγγράφου από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από δικηγόρο, εφόσον κρίνεται απαραίτητη».

Το πρώτο εδάφιο της 4^{ης} παραγράφου τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81B/2015)

Η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

5. Στις περιπτώσεις που ο ενδιαφερόμενος αιτείται την ίδια ημέρα περισσότερες της μίας από τις διαδικασίες που περιγράφονται στη παρούσα, τότε υποβάλλει μία φορά την αίτηση και το παράβολο εκτύπωσης της άδειας οδήγησης, πριν την διεκπεραίωση των αιτημάτων του

Η παράγραφος 5 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991B/31/12/2015)

6. Στο συνημμένο Παράρτημα VII αποτυπώνονται, οι ημερομηνίες που αφορούν στη διοικητική ισχύ του εντύπου (4α και 4β) και των κατηγοριών (στήλες 10 και 11) της άδειας οδήγησης, για όλες τις διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση έκδοσης νέου εντύπου άδειας οδήγησης συμπληρώνεται υποχρεωτικά και η στήλη 10 (ημερομηνία πρώτης έκδοσης για κάθε κατηγορία).

7. «Άδεια οδήγησης που επιστρέφεται για οποιονδήποτε λόγο στη χώρα μας, αποστέλλεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της αρχικής χορήγησής της και διατηρείται στον οικείο φάκελο του κατόχου της».

Η παράγραφος 7, προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Άρθρο 2

Γενικές προϋποθέσεις, διαδικασία και δικαιολογητικά για τη χορήγηση ή επέκταση άδειας οδήγησης σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία, έπειτα από εξετάσεις

1. Για αρχική χορήγηση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της

Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι κάτοχος άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από τρίτη χώρα και δεν δικαιούται να τη μετατρέψει σε ελληνική, δηλώνει τον αριθμό της άδειας αυτής και τη χώρα έκδοσής της και την καταθέτει με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά. Η άδεια παραμένει στο φάκελο της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών και μπορεί να επιστραφεί στον ενδιαφερόμενο με την κατάθεση της αντίστοιχης ελληνικής, η οποία και ακυρώνεται. Η ακυρωμένη ελληνική άδεια επαναχορηγείται με τη διαδικασία του άρθρου 5 ή του άρθρου 8 της παρούσας κατά περίπτωση,

- Τη γλώσσα εξέτασης από τις διαθέσιμες στο Μηχανογραφικό Σύστημα Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο.) ή την εξέταση με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο. σύμφωνα με το άρθρο 22. Επιτρέπεται η διαφοροποίηση της ανωτέρω επιλογής εξέτασης μετά από σχετική αίτηση και σε κάθε περίπτωση πριν τον προγραμματισμό.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

~~—Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας. Εάν ο ενδιαφερόμενος έχει την ιθαγένεια άλλου κράτους – μέλους της Ε.Ε. υποβάλλει φωτοαντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου, ενώ για υπήκοο τρίτης χώρας απαιτείται φωτοαντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου εγγράφου, βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός του στην χώρα μας ή εγγράφου που έχει εκδώσει αρμόδια ελληνική αρχή. Από τα έγγραφα αυτά πρέπει να προκύπτει η ταυτότητα του προσώπου και η ηλικία του.

γ) Απλό φωτοαντίγραφο οποιουδήποτε ισχύοντος δημόσιου εγγράφου βάσει των κείμενων διατάξεων, εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν είναι Έλληνας υπήκοος, το οποίο πιστοποιεί τη συνήθη διαμονή του ενδιαφερομένου στην Ελλάδα, όπως είναι η Άδεια Διαμονής, η Βεβαίωση Εγγραφής Πολίτη Ε.Ε., το έγγραφο Πιστοποίησης Μόνιμης Διαμονής Πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., η Βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών χορήγησης ή ανανέωσης Άδειας Διαμονής Τύπου Α, το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς. Το ως άνω έγγραφο πρέπει να έχει εκδοθεί 185 τουλάχιστον ημέρες, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών. Αν ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός υπήκοος την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή στην Ελλάδα, καθώς και επί έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν, τότε αντί του παραπάνω δημοσίου εγγράφου, απαιτείται η κατάθεση της πρωτότυπης βεβαίωσης της σχολής ή του σχολείου, που βεβαιώνει τη σπουδαστική ή μαθητική ιδιότητα».

Η λέξη «απλό» στην παράγραφο γ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81B/2015)
Η περίπτωση γ αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

δ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α' 101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή του.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008(Β'1697), όπως ισχύει.
στ) Τέσσερις (4) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, οι δύο (2) από αυτές προσκομίζονται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες στους γιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η περίπτωση στ αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 4 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ζ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για τη δαπάνη της αρχικής χορήγησης άδειας οδήγησης μιας από τις κατηγορίες ΑΜ ή Α1 ή Α2 ή Α ή Β (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

η) Αποδεικτικό, για την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού για κάθε προγραμματισμό θεωρητικής εξέτασης και δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού ή οδηγού (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

θ) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ανά κατηγορία, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

ι) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

Μετά την υποβολή των παραπάνω αναφερόμενων δικαιολογητικών (εκτός των δικαιολογητικών η, θ και ι), η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εκδίδει Δελτίο Εκπαίδευσης και Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) όπως περιγράφεται στο άρθρο 26.

2. Για επέκταση ισχύουσας άδειας οδήγησης, σε κατηγορία εντός της ΟΜΑΔΑΣ 1 ή εντός της ΟΜΑΔΑΣ 2 του Παράρτημα ΙΙΙ του Π.Δ. 51/2012 (101 τ. Α'), ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την επέκταση.
- Τη γλώσσα εξέτασης από τις διαθέσιμες στο Μηχανογραφικό Σύστημα Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο.) ή εξέταση με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο. σύμφωνα με το άρθρο 22.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~— Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος

ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2.

δ) Δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου.

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ. Β'), όπως ισχύει.

στ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας ή των ισχυουσών αδειών οδήγησης (Αυτοκινήτου και Μοτοσικλέτας εάν υπάρχει), καθώς και της τυχόν κατεχόμενης άδειας οδήγησης Μοτοποδηλάτου η οποία έχει χορηγηθεί έως 18.1.2013 από Υπηρεσίες Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

η) Αποδεικτικό, για την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού για κάθε προγραμματισμό θεωρητικής εξέτασης και δοκιμασίας προσόντων και

συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού ή οδηγού (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

θ) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ανά κατηγορία, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

ι) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

Μετά την υποβολή των παραπάνω αναφερόμενων δικαιολογητικών (εκτός των δικαιολογητικών η, θ και ι), η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εκδίδει Δελτίο Εκπαίδευσης και Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) όπως περιγράφεται στο Άρθρο 26.

3. Για επέκταση ισχύουσας άδειας οδήγησης από κατηγορία ΟΜΑΔΑΣ 1 σε κατηγορία ΟΜΑΔΑΣ 2 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Π.Δ. 51/2012 (101 τ. Α'), ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την επέκταση.
- Τη γλώσσα εξέτασης από τις διαθέσιμες στο Μηχανογραφικό Σύστημα Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο.) ή την εξέταση με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο. σύμφωνα με το άρθρο 22.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2.

δ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α'101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή του.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ. Β'), όπως ισχύει.

στ) Τέσσερις (4) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, οι δύο (2) από αυτές προσκομίζονται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες στους γιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η περίπτωση στ αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 4 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ζ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας ή των ισχυουσών αδειών οδήγησης (Αυτοκινήτου και Μοτοσικλέτας εάν υπάρχει), καθώς και της τυχόν κατεχόμενης άδειας οδήγησης Μοτοποδηλάτου η οποία έχει χορηγηθεί έως 18.1.2013 από Υπηρεσίες Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

η) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για τη δαπάνη της επέκτασης από την κατηγορία Β σε μια από τις κατηγορίες C ή C1 ή D ή D1 (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

θ) Αποδεικτικό, για την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού για κάθε προγραμματισμό θεωρητικής εξέτασης και δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού ή οδηγού (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

ι) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ανά κατηγορία, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

ια) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI) που καταβάλλεται μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς της αιτηθείσας κατηγορίας.

Μετά την υποβολή των παραπάνω αναφερόμενων δικαιολογητικών (εκτός των δικαιολογητικών θ, ι και ια), η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εκδίδει

Δελτίο Εκπαίδευσης και Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) όπως περιγράφεται στο άρθρο 26.

4. Τα πιστοποιητικά υγείας δεν απαιτούνται, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος αιτείται ταυτόχρονα ή εντός του χρόνου διάρκειας ισχύος Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.), τη χορήγηση δύο κατηγοριών άδειας οδήγησης οι οποίες καλύπτονται από την ίδια ομάδα ιατρικών δεδομένων. Στην περίπτωση αυτή εκδίδονται δύο διαφορετικά Δ.Ε.Ε. και το δεύτερο χρονικά θεωρείται ως επέκταση άδειας οδήγησης με χρόνο λήξης την ημερομηνία λήξης του πρώτου Δ.Ε.Ε.. Στη δεύτερη αίτησή του ο ενδιαφερόμενος αναγράφει υποχρεωτικά και το πρωτόκολλο του ισχύοντος Δ.Ε.Ε. καθώς και ότι επιθυμεί την εκτύπωση της άδειας μετά την επιτυχή δοκιμασία της δεύτερης κατά σειρά εξέτασης.

Το πρώτο εδάφιο της αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 5 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

5. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης της άδειας οδήγησης και πριν αυτή ολοκληρωθεί, αλλάξει τόπο κατοικίας, ο σχετικός φάκελος μεταφέρεται από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών όπου κατέθεσε την αρχική αίτηση με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της νέας του κατοικίας, η οποία συνεχίζει και ολοκληρώνει τη διαδικασία.

Για τη μεταφορά του φακέλου απαιτείται η υποβολή στη νέα Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών σχετικής αίτησης και υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8, του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, στην οποία δηλώνονται τα πλήρη στοιχεία της νέας διεύθυνσης κατοικίας, καθώς και του Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) του ενδιαφερόμενου. Η νέα Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της ανωτέρω αίτησης ζητάει τη μεταφορά του φακέλου του υποψηφίου. Η αρχική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, υποχρεούται να αποστείλει το φάκελο του ενδιαφερομένου εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τη λήψη του αιτήματος.

«Η νέα Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, μόλις παραλάβει το φάκελο, εκδίδει νέο Δελτίο Εκπαίδευσης και Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) υποψηφίου οδηγού με χρόνο λήξης του νέου Δ.Ε.Ε., αυτόν του αρχικού Δ.Ε.Ε. Τα δύο Δ.Ε.Ε., συσχετίζονται και ακολουθούν τον ενδιαφερόμενο μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Το δεύτερο εδάφιο της αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 6 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81B/2015)

6. Σε περίπτωση που σε Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπου υποβάλλεται αίτηση για χορήγηση ή επέκταση άδειας οδήγησης, δεν υπάρχει Σχολή Οδηγών που να έχει στην κατοχή της εκπαιδευτικό όχημα της αιτούμενης κατηγορίας, τότε, πριν την έναρξη της πρακτικής εκπαίδευσης, αποστέλλεται έγγραφο στην πλησιέστερη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ή της επιλογής του ενδιαφερομένου, όπου υπάρχει Σχολή Οδηγών με την αιτούμενη κατηγορία εκπαιδευτικού οχήματος,

προκειμένου να πραγματοποιηθεί στην περιοχή αρμοδιότητας της η πρακτική εκπαίδευση και η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς. Μετά την επιτυχή δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς εκδίδεται η άδεια οδήγησης από τη Διεύθυνση Μεταφορών και

Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του μετά από σχετική έγγραφη ενημέρωση της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην περιοχή αρμοδιότητάς της οποίας πραγματοποιήθηκε η πρακτική εκπαίδευση και η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς. Η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόζεται για την κατηγορία ΒΕ εφόσον είναι δυνατή η πρακτική εκπαίδευση και η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.2. του Παραρτήματος ΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α'101) όπως ισχύει».

Η παράγραφος 6 προστέθηκε με παράγραφο 7 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Άρθρο 3

Ειδικές προϋποθέσεις και δικαιολογητικά για τη χορήγηση ή επέκταση άδειας οδήγησης σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία, έπειτα από εξετάσεις

1. Πέραν των απαιτούμενων γενικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών του άρθρου 2 της παρούσας, για τη χορήγηση ή την επέκταση κάθε κατηγορίας, απαιτούνται επιπλέον:

α) Κατηγορία ΑΜ

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του.

Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του απαιτείται υπεύθυνη δήλωση με την έγγραφη συναίνεση του προσώπου που ασκεί την επιμέλεια του ανηλίκου.

β) Κατηγορία Α1

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

γ) Κατηγορία Α2

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 20ο έτος της ηλικίας του.

δ) Κατηγορία Α

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας του ή το 22ο έτος εφόσον είναι ήδη κάτοχος άδειας οδήγησης της Κατηγορίας Α2 για δύο (2) τουλάχιστον έτη.

ε) Κατηγορία Β

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Για την απόκτηση του Κωδικού 96 όπως προβλέπεται στο Παράρτημα V του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α') απαιτείται η κατοχή ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας Β.

στ) Κατηγορία ΒΕ

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας Β.

ζ) Κατηγορία C1

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας Β.

η) Κατηγορία C1E

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας C1.

θ) Κατηγορία C

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του και να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης τουλάχιστον Κατηγορίας Β. Το ως άνω ηλικιακό όριο των 21 ετών μειώνεται στα 18 έτη, σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι κάτοχος ή αιτείται και την απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) Εμπορευμάτων.

ι) Κατηγορία CE

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας C.

ια) Κατηγορία D1

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του και να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας Β.

ιβ) Κατηγορία D1E

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας D1.

ιγ) Κατηγορία D

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να έχει συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας του και να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης τουλάχιστον Κατηγορίας Β. Το ως άνω ηλικιακό όριο των 24 ετών μειώνεται στα 21 έτη, σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι κάτοχος ή αιτείται και την απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) Επιβατών.

ιδ) Κατηγορία DE

Κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών πρέπει ο ενδιαφερόμενος να είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης Κατηγορίας D.

2. Για την επέκταση ισχύουσας άδειας οδήγησης στις Κατηγορίες C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D και DE έχουν παράλληλη ισχύ οι διατάξεις του Π.Δ. 74/2008 (112 τ.Α') όπως ισχύει, περί Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) Εμπορευμάτων και Επιβατών. Σε περίπτωση όπου ο ενδιαφερόμενος εμπίπτει στις εξαιρέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ως άνω προεδρικού διατάγματος, υποβάλλει συμπληρωματικά υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι:

- «Δεν επιθυμώ ως υποψήφιος οδηγός κατηγορίας C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE [διαγράφεται ότι δεν ισχύει] να αποκτήσω Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ), γιατί υπάγομαι στις εξαιρέσεις της παραγράφου 3, του άρθρου 3 του Π.Δ. 74/2008 (Α' 112) [οι οποίες αναγράφονται στην εν λόγω δήλωση] και συγκεκριμένα ως οδηγός οχήματος .....

[συμπληρώνεται η υποπαράγραφος της συγκεκριμένης εξαίρεσης (α έως η) όπως ισχύει]».

Άρθρο 4

Προσθήκη στην Κατηγορία Β Κωδικού 96

Για την προσθήκη στην Κατηγορία Β του Κωδικού 96, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών.

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την προσθήκη.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα

της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β'), όπως ισχύει.
στ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας ή των ισχυουσών αδειών οδήγησης (Αυτοκινήτου και Μοτοσικλέτας εάν υπάρχει), καθώς και της τυχόν κατεχόμενης άδειας οδήγησης Μοτοποδηλάτου η οποία έχει χορηγηθεί έως 18.1.2013 από Υπηρεσίες Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

ζ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

η) Βεβαίωση της Σχολής Οδηγών ή και του ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. που αφορά στις πραγματοποιηθείσες ώρες θεωρητικής, τουλάχιστον μία (1) ώρα, και πρακτικής εκπαίδευσης, τουλάχιστον έξι (6) ώρες. Η βεβαίωση αυτή υπογράφεται και σφραγίζεται από τον Διευθυντή Σπουδών του ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. για τη θεωρητική εκπαίδευση και από τον ιδιοκτήτη ή το νόμιμο εκπρόσωπο της Σχολής Οδηγών για την πρακτική εκπαίδευση. Στη βεβαίωση αναγράφεται αναλυτική κατάσταση της θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης για το σύνολο μαθημάτων ως εξής:

Η ημερομηνία και ώρα ή ώρες συνεχόμενης εκπαίδευσης,

- i) Η ημερομηνία και ώρα ή ώρες συνεχόμενης εκπαίδευσης
- ii) Το ονοματεπώνυμο του εκπαιδευτή και η σχέση εργασίας του με τη Σχολή Οδηγών ή και το ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.
- iii) Το σύνολο των θεωρητικών και πρακτικών μαθημάτων.
- iv) Αριθμός κυκλοφορίας του εκπαιδευτικού οχήματος κατηγορίας ΒΕ

Η υποπερίπτωση iii προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Άρθρο 5

Αντικατάσταση εντύπου άδειας οδήγησης.

1. Όλα τα έντυπα αδειών οδήγησης που έχουν χορηγηθεί πριν από τις 19.1.2013, αντικαθίστανται υποχρεωτικά το αργότερο μέχρι τις 19.1.2033.
2. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
    - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών.

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους

της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την αντικατάσταση.

- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β'), όπως ισχύει.

στ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας ή των ισχυουσών αδειών οδήγησης (Αυτοκινήτου και Μοτοσικλέτας εάν υπάρχει), καθώς και της τυχόν κατεχόμενης άδειας οδήγησης Μοτοποδηλάτου η οποία έχει χορηγηθεί έως 18.1.2013 από Υπηρεσίες Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

ζ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

3. Σε περίπτωση κατοχής πέραν της μίας άδειας οδήγησης, στο νέο έντυπο ως αριθμός αδειας, τίθεται αυτός της άδειας οδήγησης αυτοκινήτων.

4. Η ίδια παραπάνω αναφερόμενη διαδικασία, ακολουθείται και στις περιπτώσεις κατοχής εντύπου άδειας οδήγησης που λήγει και έχει χορηγηθεί έως και τις 18.1.2013, επεκτείνοντας το δικαίωμα οδήγησης των κατηγοριών ΑΜ, Α1, Α2, Α και Β, μέχρι τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65) έτους της ηλικίας του ενδιαφερομένου για:

α) Την κατηγορία Β με κωδικό «113» και

β) Τις κατηγορίες C1, C1E, C, CE, D1, D1E D και DE όταν δεν γίνεται ανανέωσή τους. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται και η συμπλήρωση του εντύπου της άδειας οδήγησης για τις κατηγορίες αυτές με τις ημερομηνίες αρχικής χορήγησης στη στήλη 10 και λήξης στη στήλη 11.

5. Η ίδια παραπάνω αναφερόμενη διαδικασία, ακολουθείται και στην περίπτωση κατοχής εντύπου άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτου που χορηγήθηκε από Υπηρεσία Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας μέχρι και 18.1.2013. Στην περίπτωση αυτή ο ενδιαφερόμενος αιτείται τη μεταφορά του φακέλου που αφορά την άδεια οδήγησης του από την Υπηρεσία της Τροχαίας. Η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών ζητά στη συνέχεια από την Υπηρεσία της Τροχαίας την υπηρεσιακή μεταφορά του

φακέλου του ενδιαφερομένου. Η Υπηρεσία της Τροχαίας οφείλει να συνοδεύει τον προς μεταφορά φάκελο με βεβαίωση περί γνησιότητας της προς αντικατάσταση άδειας οδήγησης. Ελλείψει βεβαίωσης δεν αναγνωρίζεται το δικαίωμα οδήγησης μοτοποδηλάτου.

α) Σε κάθε περίπτωση χορήγησης νέου εντύπου άδειας οδήγησης λόγω αντικατάστασής του, εφόσον οι αρμόδιες υπηρεσίες της Τροχαίας δεν διαθέτουν στο αρχείο τους φάκελο οδηγού μοτοποδηλάτου, αρκεί η βεβαίωση της καθ' ύλη αρμόδιας υπηρεσίας της Τροχαίας, που εξέδωσε την εν λόγω άδεια οδήγησης περί γνησιότητάς της. Στην παραπάνω βεβαίωση θα πρέπει επίσης να επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται φάκελος στην Υπηρεσία.

β) Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτου, ο ενδιαφερόμενος καταθέτει επιπλέον στην Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών βεβαίωση από Υπηρεσία Ασφαλείας ως προς την απώλεια ή κλοπή, χωρίς την καταβολή των αντίστοιχων παραβόλων περί αντιγράφου. Εφόσον η αρμόδια Υπηρεσία της Τροχαίας δεν διαθέτει στο αρχείο της το σχετικό φάκελο, αρκεί βεβαίωση περί γνησιότητας της ανωτέρω άδειας. Στην παραπάνω βεβαίωση θα πρέπει επίσης να επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται φάκελος στην Υπηρεσία.

Άρθρο 6

Ανταλλαγή άδειας οδήγησης που εκδόθηκε από κράτος – μέλος της Ε.Ε.

1. Κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από κράτος – μέλος της Ε.Ε., εφόσον αποκτήσει την κανονική του διαμονή στην Ελλάδα και επιφυλασσόμενων των διατάξεων των άρθρων 5 και 9 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α') όπως ισχύει, δικαιούται, εφόσον το επιθυμεί, να ζητήσει την ανταλλαγή της άδειας αυτής σε αντίστοιχης κατηγορίας ελληνική άδεια οδήγησης, χωρίς ιατρική, θεωρητική εξέταση και δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, εφόσον έχει την προβλεπόμενη από το άρθρο 3 της παρούσας ηλικία.

Στις ρυθμίσεις του παρόντος υπάγεται και άδεια οδήγησης που εκδόθηκε από κράτος – μέλος της Ε.Ε. η οποία προέρχεται από ανταλλαγή άδειας οδήγησης τρίτης χώρας.

2. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,

- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ)
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την ανταλλαγή.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β'), όπως ισχύει.

στ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας οδήγησης.

ζ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

3. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών αφού ελέγξει τα δικαιολογητικά και διαπιστώσει ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, προβαίνει στον αναγκαίο έλεγχο ισχύος της άδειας οδήγησης, μέσω του ενωσιακού δικτύου αδειών οδήγησης (RESPER). Όπου αυτό δεν είναι εφικτό απαιτείται επίσημη ενημέρωση (έγγραφη ή ηλεκτρονική) από την κρατική αρχή που την εξέδωσε, στην οποία περιέχονται όλα τα στοιχεία της άδειας και του κατόχου της και στη συνέχεια χορηγεί στον ενδιαφερόμενο ελληνική άδεια οδήγησης αντίστοιχων κατηγοριών. Η Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης αποστέλλεται στην αρμόδια αρχή της χώρας έκδοσής της.

Στην ελληνική άδεια οδήγησης που χορηγείται, καταχωρίζονται οι απαραίτητοι κοινοτικοί κωδικοί αριθμοί, σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο Παράρτημα Ι του π.δ. 51/2012 (Α' 101), όπως αυτό ισχύει

Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με παράγραφο 8 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

1. Σε περίπτωση που η προς ανταλλαγή άδεια οδήγησης έχει λήξει, τότε εφαρμόζεται η διαδικασία του Άρθρου 8 της παρούσας.

Άρθρο 7

Επιστροφή ελληνικής άδειας οδήγησης η οποία ανταλλάχθηκε με αντίστοιχη κράτους – μέλους της Ε.Ε.

1. Κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης κράτους – μέλους της Ε.Ε., η οποία προέρχεται από ανταλλαγή ελληνικής άδειας οδήγησης, δικαιούται να ζητήσει την επιστροφή της ελληνικής άδειας οδήγησης, χωρίς ιατρική, θεωρητική εξέταση και δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.
2. Για την επιστροφή της ελληνικής άδειας ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του:
  - α) Αίτηση-Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 όπως ισχύει, με την οποία να δηλώνει:
    - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση,
  - Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
  - Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. εκτός αυτής που αιτείται την επιστροφή και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή,
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

- β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.
  - γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.
  - δ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας Ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης.
3. Η διαδικασία της παραγράφου 2 του παρόντος εφαρμόζεται και στην περίπτωση που η Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης έχει λήξει ενώ η ελληνική παραμένει σε ισχύ.

4. Σε περίπτωση που η ελληνική και η Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης έχουν λήξει, ακολουθείται η διαδικασία της ανανέωσης του άρθρου 8 και εκδίδεται νέο έντυπο. Ο ενδιαφερόμενος πέραν των αναγκαίων δικαιολογητικών καταθέτει και την Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης.
5. Σε περίπτωση που η ελληνική άδεια οδήγησης έχει λήξει ενώ η Ευρωπαϊκή είναι σε ισχύ, εκδίδεται νέο έντυπο:
  - α) Εφόσον η διάρκεια ισχύος των κατηγοριών αυτών δεν υπερβαίνει τη διάρκεια που ορίζεται στις διατάξεις του Άρθρου 5 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄) όπως ισχύει, τίθεται ως ημερομηνία λήξης των κατηγοριών της άδειας οδήγησης αυτή της αντίστοιχης Ευρωπαϊκής. Εκτός των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του παρόντος, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει επιπρόσθετα τα εξής δικαιολογητικά:
    - αα) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.
    - αβ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β΄), όπως ισχύει.
    - αγ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης.
    - β) Εφόσον η διάρκεια ισχύος των κατηγοριών της Ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης υπερβαίνει τη διάρκεια που ορίζεται στις διατάξεις του Άρθρου 5 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄) όπως ισχύει, ακολουθείται η διαδικασία της ανανέωσης του άρθρου 8.
6. Σε περίπτωση που έχουν χορηγηθεί επιπλέον κατηγορίες στην Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 ή 5 κατά περίπτωση, εκδίδεται νέο έντυπο και εκτός των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του παρόντος ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει επιπρόσθετα τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.
  - β) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β΄), όπως ισχύει.
  - γ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

Στην ελληνική άδεια οδήγησης που χορηγείται, καταχωρίζονται όλες οι ισχύουσες κατηγορίες εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των αντίστοιχων κατηγοριών σύμφωνα με το Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄), όπως αυτό ισχύει. Επίσης καταχωρίζονται και οι κοινοτικοί κωδικοί αριθμοί, σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο Παράρτημα Ι του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄), όπως αυτό ισχύει.
7. Σε περίπτωση που η ελληνική άδεια οδήγησης έχει απολεσθεί κατά την επιστροφή της από τις Αρχές άλλου κράτους – μέλους, χωρίς υπαιτιότητα του ενδιαφερομένου, χορηγείται αντίγραφο της άδειας αυτής, σύμφωνα με τη διαδικασία του Άρθρου 9 της παρούσας χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για τον ενδιαφερόμενο. Εκτός των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του παρόντος, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει επιπρόσθετα τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

β) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008(Β'1697), όπως ισχύει.

γ) Υπεύθυνη δήλωση όπου δηλώνεται ότι το έντυπο της ελληνικής άδειας οδήγησης κατατέθηκε στην αρχή του κράτους όπου πραγματοποιήθηκε η ανταλλαγή της.

Η υποπαράγραφος γ προστέθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

8. Σε περίπτωση απώλειας της Ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης η ελληνική επιστρέφεται, εφόσον ο ενδιαφερόμενος υποβάλει υπεύθυνη δήλωση, του Ν. 1599/1986, στην οποία δηλώνει την απώλεια της άδειας οδήγησης, όσα στοιχεία διαθέτει αυτής (όπως αριθμός αδειας, ημερομηνία έκδοσης, χώρα/περιοχή/υπηρεσία έκδοσης), καθώς και ότι αυτή δεν κρατείται από τις αρχές οποιουδήποτε κράτους – μέλους της Ε.Ε. για οποιοδήποτε λόγο. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ενημερώνει τις αρχές της χώρας έκδοσης για τη δηλωθείσα απώλεια της Ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης και την επιστροφή της ελληνικής στον ενδιαφερόμενο.

Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή άδεια οδήγησης έχει αφαιρεθεί από αρχές κράτους – μέλους της Ε.Ε.:

α) Αν η αφαίρεση είναι οριστική, δεν επιτρέπεται η επαναχορήγηση της ελληνικής άδειας οδήγησης, η οποία και ανακαλείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α') όπως αυτό ισχύει.

β) Αν η αφαίρεση είναι προσωρινή, μετά την πάροδο του συγκεκριμένου αυτού διαστήματος, επιστρέφεται η ελληνική άδεια οδήγησης, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση της Ευρωπαϊκής άδειας οδήγησης, εφόσον για την επαναχορήγηση της δεν απαιτείται ιατρική εξέταση, θεωρητική εξέταση και δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.

γ) Αν η αφαίρεση έγινε για ιατρικούς λόγους, ο κάτοχος της υποβάλλεται σε ιατρική εξέταση βάσει των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Κ.Ο.Κ. (ν. 2696/1999), όπως ισχύει. Η άδεια οδήγησης επιστρέφεται ανάλογα με το αποτέλεσμα της ιατρικής εξέτασης.

Η υποπαράγραφος γ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

9. Οι παραπάνω διαδικασίες ισχύουν και για την επιστροφή ελληνικής άδειας οδήγησης που έχει μετατραπεί σε αντίστοιχης κατηγορίας ελβετική.

10. Επιτρέπεται η επιστροφή ελληνικής άδειας οδήγησης, η οποία έχει μετατραπεί σε αντίστοιχης κατηγορίας κράτους έκτος της Ε.Ε., εφόσον υποβάλλει:

α) Αίτηση-Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 όπως ισχύει, με την οποία να δηλώνει:

- Ότι έχει την κανονική του διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών.

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του, η οποία πρέπει να βρίσκεται στην περιοχή της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών στην οποία υποβάλλεται η αίτηση.
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ).
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. εκτός αυτής που αιτείται την επιστροφή.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

- β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 β του άρθρου 2 του παρόντος.
- γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.
- δ) Την ισχύουσα ξένη άδεια οδήγησης»

Η παράγραφος 10 προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Άρθρο 8

Ανανέωση κατηγορίας άδειας οδήγησης

1. Η ισχύς των κατηγοριών των ελληνικών αδειών οδήγησης καθορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄) όπως αυτό ισχύει. Κάθε κατηγορία άδειας οδήγησης ανανεώνεται οποτεδήποτε εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.
2. Κάτοχος μη ισχύουσας κατηγορίας άδειας οδήγησης που εκδόθηκε από κράτος – μέλος της Ε.Ε., και έχει αποκτήσει κανονική διαμονή στην Ελλάδα, οφείλει να ανανεώσει την άδεια οδήγησης του. Για την ανανέωση ακολουθείται ταυτόχρονα και η διαδικασία της ανταλλαγής του άρθρου 6 της παρούσας.
3. Για την ανανέωση των κατηγοριών άδειας οδήγησης, ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε., ο ενδιαφερόμενος υποβάλει, σε οποιαδήποτε Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της χώρας τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
    - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή, εκτός αυτής που αιτείται την ανανέωση,
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

- β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.
- γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.
- δ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α'101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή του.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- ε) Τρεις (3) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, η μία (1) από αυτές προσκομίζεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες στους ιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 18 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- στ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β'), όπως ισχύει.
- ζ) Φωτοαντίγραφο του εντύπου της ισχύουσας άδειας οδήγησης. Σε

περίπτωση που το έντυπο της άδειας οδήγησης έχει λήξει, κατατίθεται το πρωτότυπο.

η) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για τις δαπάνες της ανανέωσης άδειας οδήγησης οποιαδήποτε κατηγορίας (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

θ) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ανά κατηγορία, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

ι) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

Άρθρο 9

Έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε.

1. Σε κάθε περίπτωση απώλειας ή κλοπής, φθοράς ή αλλοίωσης εντύπου άδειας οδήγησης σε τέτοιο σημείο ώστε να είναι δυσχερής ο έλεγχός του, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο αντίγραφο που έχει ισχύ πρωτοτύπου.
Αν ο ενδιαφερόμενος είναι συγχρόνως κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης μοτοσικλέτας παλαιού τύπου ή και άδειας οδήγησης Μοτοποδηλάτου η οποία έχει χορηγηθεί έως 18.1.2013 από Υπηρεσίες Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας, η άδεια αυτή κατατίθεται υποχρεωτικά στην Υπηρεσία. Η άδεια αυτή ακυρώνεται, ενσωματώνεται στο νέο έντυπο της άδειας οδήγησης και τηρείται στο φάκελο του ενδιαφερόμενου.
2. Για την έκδοση αντιγράφου ο ενδιαφερόμενος υποβάλει στην Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του, τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
    - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι η άδεια, της οποίας ζητά την έκδοση αντιγράφου λόγω απώλειας ή κλοπής, χάθηκε ή κλάπηκε και δεν κρατείται από οποιαδήποτε αρχή ελληνική ή κράτους μέλους της Ε.Ε. για οποιοδήποτε λόγο, καθώς και ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε..
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- ~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β').

ε) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

στ) Φωτοαντίγραφο της φθαρμένης ή αλλοιωμένης άδεια οδήγησης, σε περίπτωση που ζητείται η έκδοση αντιγράφου λόγω φθοράς ή αλλοίωσης.

ζ) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

η) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

θ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την απώλεια ή κλοπή του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

3. Αν η άδεια οδήγησης, της οποίας ζητείται η έκδοση αντιγράφου λόγω φθοράς, αλλοίωσης, κλοπής ή απώλειας, έχει λήξει, ακολουθείται η διαδικασία ανανέωσής του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη έκδοση αντιγράφου και των προβλεπόμενων για αυτό παραβόλων.

4. Στο αντίγραφο της άδειας οδήγησης καταχωρίζεται ο κωδικός αριθμός 71, με τις απαιτούμενες ενδείξεις, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Ι, του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

Σε περίπτωση έκδοσης νέου εντύπου άδειας οδήγησης, πλην της διαδικασίας έκδοσης αντιγράφου, δεν μεταφέρεται ή δεν καταχωρίζεται ο κωδικός αριθμός 71.

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Άρθρο 10

Μεταβολή στοιχείων ελληνικής άδειας οδήγησης

Ο τίτλος του άρθρου 10 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

1. Σε περίπτωση που στοιχεία ελληνικής άδειας οδήγησης έχουν εισαχθεί λανθασμένα, με υπαιτιότητα της εκδούσας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών, εκδίδεται νέο έντυπο άδειας οδήγησης μόνο με την κατάθεση αίτησης του ενδιαφερομένου και χωρίς καμία οικονομική του επιβάρυνση

Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε, με την παράγραφο 13 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

2. Σε περίπτωση που δεν συντρέχει υπαιτιότητα της Υπηρεσίας ως ανωτέρω ή τα προσωπικά στοιχεία του κατόχου ελληνικής άδειας οδήγησης έχουν διαφοροποιηθεί μετά την έκδοσή της, επιτρέπεται η ακύρωση του εντύπου της άδειας οδήγησης και η έκδοση νέου, με την εξής διαδικασία:
  - α) Περίπτωση λανθασμένης αναγραφής ή διόρθωσης της ημερομηνίας γέννησης. Απαιτείται η υποβολή στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του ενδιαφερομένου, των εξής δικαιολογητικών:
    - αα) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
      - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους – μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

- αβ) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.
- αγ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

- αδ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β')
- αε) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.
- αστ) Φωτοαντίγραφο της κατεχόμενης άδειας οδήγησης.
- αζ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).
- αη) Πρόσφατο πρωτότυπο πιστοποιητικό γέννησης, από το οποίο προκύπτει η ορθή ημερομηνία γέννησης.
- β) Περίπτωση διαφοροποίησης ονόματος ή επωνύμου. Απαιτείται η υποβολή, στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του ενδιαφερομένου, των ίδιων ως άνω δικαιολογητικών. Αντί του πιστοποιητικού γέννησης υποβάλλεται αμετάκλητη δικαστική απόφαση, διαζευκτήριο ή βεβαίωση οικείου Δήμου, από τα οποία να προκύπτει η ταυτοπροσωπία του κατόχου της άδειας οδήγησης με τον/την αναφερόμενο/η στα έγγραφα αυτά.
3. Προκειμένου για κάτοχο ελληνικής άδειας οδήγησης που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας, οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις περί μεταβολής στοιχείων ταυτότητας, του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη ή του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα.

Άρθρο 11

Μετατροπή ισχύουσας άδειας οδήγησης που εκδόθηκε από την Ελβετία σε αντίστοιχης κατηγορίας ελληνική άδεια οδήγησης

1. Ισχύουσες άδειες οδήγησης που εκδόθηκαν από την Ελβετία, ισχύουν ως έχουν επί του ελληνικού εδάφους επί 12 μήνες από την είσοδο που του κατόχου της στην Ελλάδα.
2. Μετά την πάροδο του 12μήνου η ελβετική άδεια οδήγησης παύει να ισχύει στην Ελλάδα και ο κάτοχος της υποχρεούται να τη μετατρέψει σε ελληνική άδεια οδήγησης αντίστοιχης κατηγορίας, εφόσον έχει την προβλεπόμενη για κάθε κατηγορία ηλικία. Για τη μετατροπή ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του, τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
    - Ότι εισήλθε στην Ελλάδα προ 12μήνου τουλάχιστον και δεν διέκοψε την παραμονή του για τρεις ή παραπάνω συνεχείς μήνες, κατά το 12μηνο αυτό,
    - Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
    - Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
    - Ότι η ελβετική άδεια οδήγησης εξακολουθεί να ισχύει, αν τούτο δεν αποδεικνύεται από τη μετάφρασή της και
    - Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή.
    - Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της

άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

~~—Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια—~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

- β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.
- γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.
- δ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας ελβετικής άδειας οδήγησης.
- ε) Μετάφραση της ελβετικής άδειας οδήγησης από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από δικηγόρο.
- στ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α΄101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή τους.

Η υποπαράγραφος στ αντικαταστάθηκε και αναριθμήθηκε, με την παράγραφο 14 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

- ζ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β΄), όπως ισχύει.
- η) Τρεις (3) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, η μία (1) από αυτές προσκομίζεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες στους ιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 18 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)

- θ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για τη δαπάνη της αρχικής χορήγησης άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).
- ι) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ανά κατηγορία, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται

στο συνημμένο Παράρτημα VI).

ια) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

3. Αν η ελβετική άδεια χάθηκε ή κλάπηκε, εφθάρη ή αλλοιώθηκε σε τέτοιο σημείο ώστε να είναι δυσχερής ο έλεγχός της, απαιτείται πλέον των παραπάνω, επίσημο έγγραφο της ελβετικής αρχής που την εξέδωσε, στο οποίο περιέχονται όλα τα στοιχεία της άδειας και του κατόχου της και να βεβαιώνεται ότι η άδεια αυτή είναι σε ισχύ και δεν κρατείται από οποιαδήποτε αρχή του ελβετικού κράτους για οποιαδήποτε αιτία. Το έγγραφο αυτό περιέρχεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών αποκλειστικά και μόνο με αλληλογραφία δια του ελληνικού Προξενείου στην Ελβετία ή δια του ελβετικού Προξενείου στην Ελλάδα με μέριμνα του ενδιαφερομένου. Απαιτείται, επίσης, μετάφραση του εγγράφου αυτού από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από δικηγόρο.
4. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών αφού ελέγξει τα δικαιολογητικά και διαπιστώσει ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, χορηγεί στον ενδιαφερόμενο ελληνική άδεια οδήγησης αντίστοιχων κατηγοριών. Στην ελληνική άδεια οδήγησης που χορηγείται, καταχωρίζονται οι απαραίτητοι κωδικοί αριθμοί, σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο Παράρτημα Ι του Π.Δ. 51/2012(101 τ.Α'), όπως αυτό ισχύει.

Άρθρο 12

Περιορισμός κατηγοριών ισχύουσας άδειας οδήγησης

1. Ο περιορισμός των κατηγοριών ισχύουσας άδειας οδήγησης, γίνεται για λόγους υγείας μετά από ιατρική εξέταση ή στην περίπτωση συνταξιοδότησης, λόγω γήρατος. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του, τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
    - Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή,
    - επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή.
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β').

ε) Τρεις (3) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, η μία (1) από αυτές προσκομίζεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες στους ιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 18 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

στ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α'101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή του.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ζ) Έγγραφο ή Βεβαίωση του Ασφαλιστικού Φορέα του ενδιαφερομένου περί υποβολής αιτήματος για συνταξιοδότηση, μόνο στην περίπτωση περιορισμού κατηγοριών λόγω συνταξιοδότησης.

η) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας οδήγησης επικυρωμένη από τον αντίστοιχο ασφαλιστικό φορέα.

θ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

2. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, χορηγεί νέα άδεια οδήγησης, με όποιες από τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2, Α, Β, και ΒΕ κατέχει ο ενδιαφερόμενος. Στο νέο έντυπο της άδειας οδήγησης καταχωρίζεται ο κωδικός αριθμός 116.1 ή 116.2.
3. Σε περίπτωση συνταξιοδότησης, μετά την παραλαβή της νέας άδειας οδήγησης ο ενδιαφερόμενος καταθέτει στον Ασφαλιστικό του Φορέα επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αυτής. Η επικύρωση αυτή γίνεται αποκλειστικά από την Υπηρεσία που χορήγησε την εν λόγω άδεια οδήγησης. Η άδεια οδήγησης που έχει κατατεθεί σε Ασφαλιστικό Φορέα για χορήγηση σύνταξης επιστρέφεται στην αρμόδια

Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών με μέριμνα του Ασφαλιστικού Φορέα.

Άρθρο 13

Επαναχορηγήση κατηγοριών ισχύουσας άδειας οδήγησης που περιορίστηκαν

1. Μία ή περισσότερες κατηγορίες άδειας οδήγησης που κατείχε ο ενδιαφερόμενος πριν τον περιορισμό τους, δύνανται να επαναχορηγηθούν, χωρίς θεωρητική και πρακτική εξέταση. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του, τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:

- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή,

επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή,
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της ν.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~— Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β').

ε) Τρεις (3) τουλάχιστον πρόσφατες φωτογραφίες τύπου διαβατηρίου, η μία (1) από αυτές προσκομίζεται στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών και οι υπόλοιπες

στους ιατρούς που διενεργούν την εξέταση.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 18 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

στ) Δύο τουλάχιστον πιστοποιητικά υγείας ιατρικής εξέτασης, καθώς και φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών πληρωμής των γιατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012 (Α' 101), όπως κάθε φορά ισχύει. Τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά υγείας γίνονται δεκτά από την αρμόδια Υπηρεσία εφόσον κατατίθενται εντός εξαμήνου από την έκδοσή του.

Η υποπαράγραφος αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

ζ) Έγγραφο ή Βεβαίωση του Ασφαλιστικού Φορέα του ενδιαφερομένου περί της διακοπής συνταξιοδότησης ή μη συνταξιοδότησης, εάν ο περιορισμός έγινε για το λόγο αυτό.

η) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας οδήγησης.

θ) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

ι) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για τις δαπάνες της ανανέωσης άδειας οδήγησης οποιαδήποτε κατηγορίας (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

ια) Αποδεικτικό, για την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΤΣΑ, ~~ανά κατηγορία~~, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

Η φράση «ανά κατηγορία» διαγράφηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Τα δικαιολογητικά (ι) και (ια) απαιτούνται μόνο στην περίπτωση που έχει λήξει η διοικητική ισχύς των κατηγοριών, των οποίων αιτείται η επαναχορήγηση.

2. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, επαναχορηγεί νέα άδεια οδήγησης, με τις αιτηθείσες κατηγορίες.

Άρθρο 14

Άρση του κωδικού 114

1. Κάτοχος άδειας οδήγησης κατηγορίας D που χορηγήθηκε με κωδικό 114, μπορεί να αιτηθεί την άρση του περιορισμού και τη διαγραφή του κωδικού αριθμού 114, είτε με την απόκτηση ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης, είτε με υπηρεσία οδηγού αυτοκινήτου των κατηγοριών C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών (διακεκομμένους ή συνεχόμενους) και την πραγματοποίηση εκατόν είκοσι (120) ημερομισθίων.
2. Στην περίπτωση που ο κάτοχος άδειας οδήγησης κατηγορίας D με κωδικό 114, αιτείται την άρση αυτού με την απόκτηση ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης ακολουθείται η

διαδικασία που προβλέπεται στο Π.Δ. 74/2008 (112 τ.Α') όπως ισχύει.

3. Στην περίπτωση που ο κάτοχος άδειας οδήγησης κατηγορίας D με κωδικό 114, αιτείται την άρση αυτού λόγω πραγματοποίησης εκατόν είκοσι (120) ημερομισθίων όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υποβάλλει στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών του τόπου κατοικίας του, τα εξής δικαιολογητικά:
- α) Αίτηση – υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 και του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, με την οποία δηλώνει:
- Ότι έχει τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα ή ότι έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή,
- επί έξι (6) μήνες τουλάχιστον στην Ελλάδα, πριν από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών,

Η υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε ως έχει από την παράγραφο 15 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

- Τα πλήρη στοιχεία της διεύθυνσης κατοικίας του,
- Τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ),
- Ότι δεν είναι κάτοχος άλλης άδειας οδήγησης ελληνικής ή κράτους-μέλους της Ε.Ε. και δεν του έχει αφαιρεθεί από οποιαδήποτε αρχή,
- Ότι επιθυμεί την αναγραφή της Ομάδας Αίματος του στο έντυπο της άδειας οδήγησης και συγκατατίθεται στην τήρησή της στο Αρχείο Αδειών Οδήγησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η οποία καταχωρείται στη σελίδα 2, ως σημείο 14α, του εντύπου της Άδειας Οδήγησης.

Η υποπερίπτωση προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 1 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

~~Ότι τα κατατεθέντα δικαιολογητικά είναι γνήσια.~~

Η τελευταία υποπερίπτωση καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή ισχύοντος ελληνικού διαβατηρίου ή ατομικού βιβλιαρίου υγείας, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1β του άρθρου 2 του παρόντος.

γ) Οποιοδήποτε ισχύον δημόσιο έγγραφο βάσει των κείμενων διατάξεων, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1γ του άρθρου 2 του παρόντος.

δ) Ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω δικαιολογητικά από το οποίο αποδεικνύεται η απαιτούμενη προϋπηρεσία ή υπηρεσία, για οδηγό:

δα) Ιδιωτικής επιχείρησης ασφαλισμένο στο Ι.Κ.Α., από οποιοδήποτε έγγραφο στοιχείο του Ι.Κ.Α. και υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του εργοδότη ή των εργοδοτών, από την οποία να προκύπτει η απασχόλησή του ενδιαφερόμενου ως οδηγού, οι μήνες και τα αντίστοιχα ημερομίσθια, καθώς και η κατηγορία του οχήματος που οδηγούσε.

δβ) Ο οποίος οδηγούσε το δικό του όχημα (ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης), υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, που υπογράφει ο ίδιος. Μαζί με την υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται φωτοαντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος που οδηγούσε,

από την οποία προκύπτει η ιδιοκτησία του για όσους μήνες δηλώνει ότι το οδηγούσε. Αν το όχημα είναι μισθωμένο ή φέρει άδεια δοκιμαστικής κυκλοφορίας, προσκομίζονται επιπλέον συμφωνητικό μίσθωσης ή βιβλιάρια μεταβολών και τιμολόγια αγοράς, αντίστοιχα, για την απόδειξη της χρήσης του οχήματος από τον ίδιο.

δγ) Δημοσίου ή Δήμου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Επιχείρησης ή Οργανισμού του ευρύτερου δημόσιου τομέα, από σχετική βεβαίωση της Υπηρεσίας του ενδιαφερομένου.

δδ) Ιερείς ή μοναχούς, οι οποίοι οδηγούν οχήματα της Εκκλησίας ή Ιερών Μονών, από σχετική βεβαίωση του επικεφαλής της αρμόδιας εκκλησιαστικής αρχής ή του ή της επικεφαλής της Ιεράς Μονής στην οποία ανήκει ο ενδιαφερόμενος. Μαζί με την υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και φωτοαντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος που οδηγούσε, από την οποία προκύπτει ο ιδιοκτήτης του.

δε) Πολιτικό ή στρατεύσιμο προσωπικό που πραγματοποίησε την προϋπηρεσία ή την υπηρεσία του στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, από σχετική βεβαίωση του διοικητή της μονάδας του ενδιαφερομένου.

δστ) Ο οποίος πραγματοποίησε την προϋπηρεσία ή την υπηρεσία του στην αλλοδαπή, από σχετική βεβαίωση του εργοδότη του, θεωρημένη από το εκεί ελληνικό προξενείο, για το γνήσιο του περιεχομένου, καθώς και μετάφρασή της από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από δικηγόρο με μέριμνα του ενδιαφερομένου.

ε) Αίτηση εκτύπωσης άδειας οδήγησης σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης 18623/2372/2008 (1697 τ.Β΄).

στ) Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου.

ζ) Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας οδήγησης.

η) Αποδεικτικό, του προβλεπόμενου ποσού για την εκτύπωση του εντύπου της άδειας οδήγησης (όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI).

4. Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, αίρει τον κωδικό 114 και χορηγεί νέα άδεια οδήγησης.

Άρθρο 15

Συμπλήρωση εντύπου άδειας οδήγησης

1. Το έντυπο και οι ενδείξεις της άδειας οδήγησης είναι αυτές που ορίζονται στα Παραρτήματα I και III, του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄), όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Τα στοιχεία του κατόχου της άδειας οδήγησης λαμβάνονται από τα δικαιολογητικά των παραγράφων 1β ή 1γ του άρθρου 2 κατά περίπτωση.

Αν ο ενδιαφερόμενος είναι αλλοδαπός υπήκοος και κανένα από τα παραπάνω έγγραφα δεν αναφέρει τα προσωπικά του στοιχεία στην ελληνική γλώσσα, τα στοιχεία αυτά, αναγράφονται στην άδεια οδήγησης όπως ακριβώς περιέχονται στα δικαιολογητικά της παραγράφου 1γ του άρθρου 2.

Άρθρο 16

Χορήγηση νέου εντύπου άδειας οδήγησης

1. Σε κάθε μεταβολή άδειας οδήγησης χορηγείται στον ενδιαφερόμενο νέο έντυπο άδειας οδήγησης. Το προηγούμενο έντυπο κατατίθεται, ακυρώνεται και τίθεται στον οικείο φάκελο.
2. Σε κάθε περίπτωση κατάθεσης ελληνικής άδειας οδήγησης προς ακύρωση, αυτή

ακυρώνεται ως εξής:

- α) Παλαιού τύπου άδειες (χάρτινες): Τίθεται σφραγίδα με την ένδειξη «ΑΚΥΡΗ».
- β) Άδεια οδήγησης του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α'), όπως ισχύει: Με διατρητικό, ανοίγεται μια οπή στο μέσο περίπου της άδειας και μια οπή στο κάτω μέρος της φωτογραφίας.

Άρθρο 17

Παραλαβή εντύπου άδειας οδήγησης

1. Ο ενδιαφερόμενος παραλαμβάνει αυτοπροσώπως την άδεια οδήγησης, από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ή από το ΚΕΠ στο οποίο έχει υποβληθεί η σχετική αίτηση. Η άδεια οδήγησης παραδίδεται, με υπογραφή, στον κάτοχό της, ο οποίος πρέπει να είναι εφοδιασμένος με το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή με το ισχύον διαβατήριό του ή με το ατομικό βιβλιάριο υγείας του, καθώς και σε πρόσωπο εφοδιασμένο με οποιοδήποτε νομιμοποιητικό έγγραφο όπως, εξουσιοδότηση θεωρημένη νόμιμα για το γνήσιο της υπογραφής ή πληρεξούσιο.
2. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν είναι Έλληνας υπήκοος απαιτείται επιπλέον η επίδειξη ισχύοντος ή επικυρωμένου φωτοαντίγραφου δημοσίου εγγράφου, που να πιστοποιεί την κανονική διαμονή του στην Ελλάδα, όπως είναι η Άδεια Διαμονής, η Βεβαίωση Εγγραφής Πολίτη Ε.Ε., το έγγραφο Πιστοποίησης Μόνιμης Διαμονής Πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., η Βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών χορήγησης ή ανανέωσης Άδειας Διαμονής Τύπου Α, το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς.
Αν ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός υπήκοος έχει την ιδιότητα του σπουδαστή ή του μαθητή, τότε, αντί του παραπάνω δημοσίου εγγράφου, απαιτείται η κατάθεση της πρωτότυπης βεβαίωσης της σχολής ή του σχολείου που φοιτά, που να βεβαιώνει τη σπουδαστική ή μαθητική ιδιότητα.
3. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι ήδη κάτοχος οποιασδήποτε άδειας οδήγησης, την παραδίδει υποχρεωτικά κατά την παραλαβή της νέας άδειας οδήγησης. Η ελληνική άδεια οδήγησης ακυρώνεται και φυλάσσεται στον φάκελο του υποψηφίου ενώ η ξένη άδεια οδήγησης, είτε προέρχεται από χώρα της Ε.Ε. είτε εκτός, αποστέλλεται στην αρμόδια αρχή της χώρας έκδοσης της με σχετική ενημέρωση.

Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Άρθρο 18

Γενικές ρυθμίσεις

1. Οι υποψήφιοι οδηγοί, προκειμένου να λάβουν μέρος στην θεωρητική εξέταση και στην δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, που διενεργούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, υποχρεούνται να έχουν πραγματοποιήσει προηγουμένως τον ελάχιστο αριθμό ωρών θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.
Προϋπόθεση για την παρακολούθηση θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης και

εξέτασης υποψηφίων οδηγών είναι ο εφοδιασμός τους με το αντίστοιχο Δ.Ε.Ε.. Όποιος εκπαιδεύεται χωρίς να έχει προηγουμένως εκδοθεί Δ.Ε.Ε. υπόκεινται στις κυρώσεις του Άρθρου 94 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.).

2. Η θεωρητική εκπαίδευση πραγματοποιείται στα νόμιμα λειτουργούντα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.). Η διάρκεια κάθε ώρας θεωρητικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε σαράντα πέντε (45) λεπτά της ώρας. Μετά από δύο (2) συνεχόμενες ώρες διδασκαλίας ακολουθεί υποχρεωτικά διάλειμμα δεκαπέντε (15) λεπτών της ώρας. Η θεωρητική εκπαίδευση κάθε υποψήφιου οδηγού δεν μπορεί να υπερβαίνει ημερησίως τον ανώτατο αριθμό ωρών που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του Π.Δ. 208/2002 (194 τ.Α'), όπως ισχύει κάθε φορά. Στον παραπάνω αναφερόμενο ημερήσιο ανώτατο αριθμό ωρών θεωρητικής εκπαίδευσης συμπεριλαμβάνεται και τουλάχιστον μία (1) εκπαιδευτική ώρα για τη χρήση του Μηχανογραφικού Συστήματος Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο.).
3. Η πρακτική εκπαίδευση πραγματοποιείται με ευθύνη των νομίμως λειτουργουσών Σχολών Οδηγών και υπό την παρουσία και ευθύνη Εκπαιδευτή Υποψηφίων Οδηγών. Η διάρκεια κάθε μαθήματος πρακτικής εκπαίδευσης καθορίζεται σε σαράντα πέντε (45) λεπτά της ώρας και αφορά αποκλειστικά και μόνο έναν υποψήφιο οδηγό. Η πρακτική εκπαίδευση κάθε υποψήφιου οδηγού δεν μπορεί να υπερβαίνει ημερησίως τον ανώτατο αριθμό ωρών που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του Π.Δ. 208/2002 (194 τ.Α'), όπως ισχύει κάθε φορά.
4. Η θεωρητική και η πρακτική εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών πραγματοποιείται καθημερινά από 07:00 π.μ. έως 12:00 μ.μ.¹

Άρθρο 19

Θεωρητική εκπαίδευση

1. Οποιοσδήποτε υποψήφιος οδηγός προσέρχεται στις αρμόδιες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, για συμμετοχή σε θεωρητική εξέταση υποχρεούται, προκειμένου να συμμετάσχει σε αυτήν για πρώτη φορά, να έχει παρακολουθήσει τα παρακάτω ελάχιστα μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης, κατά περίπτωση:
  - α) Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων (Κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2, Α και Β)
Ερωτηματολόγιο 1
Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Είκοσι (20)
ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΚΟΜΒΟΙ
ΤΑΧΥΤΗΤΑ
ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑ
ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΕΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΟ- ΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ – ΟΔΟΙ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ – ΣΗΡΑΓΓΕΣ

¹ Βλέπε εγκύκλιο [Π1110/25260/3551](http://www.mot.gov.gr/1110/25260/3551) της 13/05/2014 για εργασία την Κυριακή

ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΕ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΟΡΕΙΝΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΕΛΞΗ ΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΚΟΠΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΕ ΑΤΥΧΗΜΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ
ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

β) Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσικλετών (Κατηγορίες AM, A1, A2 και A)

Ερωτηματολόγιο 2

Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δέκα (10)

ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΑΒΑΤΗΣ

ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΒΑΤΗ

ΟΡΓΑΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΧΕΙΡΙΣΤΗΡΙΑ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑΣ

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΟΔΗΓΕΙΤΕ

ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

ΑΣΦΑΛΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗ

ΟΔΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΟΔΗΓΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΠΟΛΗΣ

ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΟΡΤΙΟΥ, ΕΠΙΒΑΤΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΛΕΥΡΙΚΟΥ ΚΑΝΙΣΤΡΟΥ (ΚΑΛΑΘΙ)

ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΑ

ΑΔΕΙΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ

γ) Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Φορτηγών (Κατηγορία C1, C)

Ερωτηματολόγιο 4

Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δεκαπέντε (15)

ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΙ – ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΜΑΖΕΣ

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΟΧΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΦΟΡΤΗΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΦΟΡΤΗΓΟΥ

ΦΟΡΤΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΦΟΡΤΗΓΟΥ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΤΗΓΩΝ
ΖΕΥΞΗ ΑΠΟΖΕΥΞΗ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΡΘΡΩΤΩΝ ΟΧΗΜΑ- ΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΡΜΩΝ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΟΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΦΟΡΤΗΓΩΝ – ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ
ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
ΦΟΡΤΗΓΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ

δ) Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Λεωφορείων (Κατηγορία D1, D)

Ερωτηματολόγιο 5

Ελάχιστος Αριθμός Μαθημάτων Δεκαπέντε (15)

ΥΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΔΗΓΟΥ

ΟΔΙΚΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

2. Οι υποψήφιοι που αιτούνται να εξεταστούν με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο., εκτός των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία), οφείλουν να παρακολουθήσουν δύο (2) επιπλέον μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης πέραν των προβλεπόμενων δέκα (10) μαθημάτων για τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2, Α και πέντε (5) πέραν των προβλεπόμενων είκοσι (20) για την κατηγορία Β.
3. Για την αρχική χορήγηση μιας εκ των κατηγοριών ΑΜ, Α1, Α2 και Α, χωρίς προηγουμένως να έχει εκδοθεί άδεια οδήγησης κατηγορίας Β, απαιτείται και η παρακολούθηση των μαθημάτων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων.
Ειδικότερα, οι υποψήφιοι που αιτούνται να εξεταστούν με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο. οφείλουν να παρακολουθήσουν τριάντα επτά (37) μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης και συγκεκριμένα είκοσι πέντε (25) για τη Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων και δώδεκα (12) για τη Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσικλετών.
4. Υποψήφιος ο οποίος εξετάστηκε επιτυχώς σε ερωτηματολόγιο του άρθρου αυτού για τη χορήγηση άδειας οδήγησης, δεν υπόκειται σε νέα θεωρητική εκπαίδευση για το ίδιο ερωτηματολόγιο σε περίπτωση επέκτασης σε άλλη κατηγορία.
5. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή C και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία D1 ή D, απαιτείται η παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης. Ο ίδιος αριθμός

θεωρητικών μαθημάτων απαιτείται και στην περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών D1 ή D και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C1 ή C.

6. Η εκπαίδευση στη χρήση του Μηχανογραφικού Συστήματος Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο.), είναι τουλάχιστον μία (1) εκπαιδευτική ώρα, η οποία δεν προσμετράτε στον ελάχιστο αριθμό υποχρεωτικών μαθημάτων κάθε κατηγορίας άδειας οδήγησης. Η εκπαίδευση στη χρήση του Μ.Σ.ΘΕ.Υ.Ο., δεν είναι υποχρεωτική, αν έχει ήδη διδαχτεί στον υποψήφιο στο πλαίσιο εκπαίδευσης για την απόκτηση άλλης κατηγορίας άδειας οδήγησης.
7. Κατά τη διάρκεια της θεωρητικής εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών και στο πλαίσιο των προβλεπόμενων ελάχιστων μαθημάτων, η διδακτέα ύλη θα πρέπει να αναπτύσσεται πλήρως και με τη χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

Άρθρο 20

Πρακτική Εκπαίδευση

1. Η έναρξη των μαθημάτων της πρακτικής εκπαίδευσης για τη χορήγηση άδειας οδήγησης, που προϋποθέτει και θεωρητική εξέταση του Ερωτηματολογίου 1 «Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Αυτοκινήτων», πραγματοποιείται μόνο μετά την περάτωση των μαθημάτων θεωρητικής εκπαίδευσης του υποψηφίου οδηγού στο Ερωτηματολόγιο αυτό.
2. Κάθε υποψήφιος οδηγός που προσέρχεται στις αρμόδιες Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, προκειμένου να συμμετέχει σε δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, υποχρεούται να έχει παρακολουθήσει τα πιο κάτω αναφερόμενα ελάχιστα μαθήματα πρακτικής εκπαίδευσης, σε αντίστοιχης κατηγορίας εκπαιδευτικό όχημα, κατά περίπτωση:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ
AM ή A1 ή A2 ή A	14
B	25
BE	7
C1 ή C	15
C1E ή CE	10
D1 ή D	15
D1E ή DE	10

3. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1 και A2, και αιτείται την επέκτασή της σε μια εκ των κατηγοριών A1, A2, A, κατά περίπτωση απαιτείται η παρακολούθηση επτά (7) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.
4. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία B, απαιτείται η παρακολούθηση δεκαοκτώ (18) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.
5. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης κατηγορίας B και αιτείται την επέκτασή της σε μια εκ των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, απαιτείται η παρακολούθηση δώδεκα (12) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.

6. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή D1 και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C ή D αντίστοιχα, απαιτείται η παρακολούθηση δύο (2) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης.
7. Σε περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών C1 ή C και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία D1 ή D, απαιτείται η παρακολούθηση έξι (6) μαθημάτων πρακτικής εκπαίδευσης. Ο ίδιος αριθμός πρακτικών μαθημάτων απαιτείται και στην περίπτωση που υποψήφιος έχει στην κατοχή του άδεια οδήγησης μιας εκ των κατηγοριών D1 ή D και αιτείται την επέκτασή της σε κατηγορία C1 ή C.
8. Όσοι κατέχουν άδεια οδήγησης οχήματος με περιορισμό – Κωδικός 78 (οδήγηση οχήματος χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη) και αιτούνται την άρση του κωδικού αυτού, υποχρεούνται πριν από την δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς να υποστούν πρακτική εκ-παίδευση τουλάχιστον δύο (2) μαθημάτων σε εκπαιδευτικό όχημα με ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη.
9. Η πρακτική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών με αναπηρίες, για τους οποίους απαιτούνται ειδικά διασκευασμένα οχήματα, δύναται κατ' εξαίρεση, εφόσον δεν υπάρχουν διαθέσιμα εκπαιδευτικά οχήματα με τις αντίστοιχες διασκευές, να διενεργείται με τα οχήματα των ενδιαφερομένων τα οποία έχουν διασκευαστεί κατάλληλα. Η εκπαίδευση πραγματοποιείται με την παρουσία εκπαιδευτή και το όχημα φέρει τη διακριτική πινακίδα της Σχολής Οδηγών και δεύτερα ποδόπληκτρα στη θέση του συνοδηγού.
Πρακτική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών με αναπηρίες μπορεί να πραγματοποιείται σε διαθέσιμο όχημα του υποψηφίου, εφόσον πληροί τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού οχήματος της αντίστοιχης κατηγορίας αλλά αυτό το διαθέσιμο όχημα δεν χρησιμοποιείται για την δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου.
10. Κατά την πρακτική εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών, ο εκπαιδευτής μεριμνά για την άρτια εκπαίδευσή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ. και των κανόνων ασφαλούς οδήγησης, καθώς επίσης και τους παρέχει γνώσεις επί της τεχνικής του οχήματος και της συντήρησής του. Ο εκπαιδευτής έχει επίσης την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για την άρτια εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών, η οποία τεκμαίρεται αυτοδίκαια με τη δήλωση συμμετοχής των υποψηφίων στην δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.
11. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης των κατηγοριών AM, A1, A2 και A οι υποψήφιοι υποχρεούνται να φορούν τον απαιτούμενο εξοπλισμό της παραγράφου 6 του Άρθρου 27 της παρούσας.
12. Όπου υφίστανται Πίστες Εκπαίδευσης και Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών και δεν λειτουργούν για την εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς, χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των υποψηφίων οδηγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Άρθρο 21

Συγκρότηση Εξεταστικών Επιτροπών

1. Τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών της θεωρητικής εξέτασης, είναι υπάλληλοι δόκιμοι ή μόνιμοι ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των

Υπηρεσιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξαταξίου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής και ορίζονται από τον οικείο Περιφερειάρχη. Για το σκοπό αυτό καταρτίζεται πίνακας ετήσιας ισχύος με τα στοιχεία των εξεταστών – επιτηρητών.

Η θεωρητική εξέταση διενεργείται ενώπιον Επιτροπής, η οποία αποτελείται από δύο (2) τουλάχιστον μέλη ανά αίθουσα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 22 της παρούσας.

2. Δικαίωμα συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης, έχουν υπάλληλοι δόκιμοι, μόνιμοι ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξαταξίου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής, με τις εξής, κατ' ελάχιστον, προϋποθέσεις:
  - α) να είναι υπάλληλοι που ανήκουν οργανικά:
    - αα) στις οικείες Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις και Τμήματα Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημοσίων ΚΤΕΟ των Περιφερειών της χώρας.
    - αβ) στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
    - αγ) στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
  - β) να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙV του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α'). Υπάλληλοι οι οποίοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής κατά τη δημοσίευση της παρούσας στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς με βάση προ ισχύουσες διατάξεις διατηρούν το δικαίωμα αυτό με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που δόθηκε, το οποίο και δεν θίγεται από τις διατάξεις της παρούσας.
3. Σε κάθε Τμήμα ή Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας κατανέμονται σε μηνιαία βάση και κατά το δυνατόν ισομερώς το σύνολο των υπαλλήλων που συμμετέχουν στις θεωρητικές εξετάσεις και στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.
4. Σε κάθε Τμήμα ή Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας υπολογίζεται κάθε έτος ο ελάχιστος αναγκαίος αριθμός εξεταστών με βάση τα στοιχεία των επιτροπών και του αριθμού των δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς που διενεργήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος. Ειδικότερα, για την Περιφέρεια Αττικής ο ελάχιστος αναγκαίος αριθμός εξεταστών μπορεί να υπολογίζεται ανά Περιφερειακή Ενότητα ή άξονα Διευθύνσεων Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπως αυτή κάθε φορά καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της Περιφέρειας Αττικής. Αν ο αριθμός αυτών των υπαλλήλων είναι μικρότερος από τον ελάχιστο αναγκαίο αριθμό εξεταστών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συμπλήρωση του ανωτέρω αριθμού υπάλληλοι των λοιπών υπηρεσιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας των κλάδων ΠΕ και ΤΕ με την προϋπόθεση πλήρωσης των ελάχιστων απαιτήσεων της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του παρόντος.
5. Με ευθύνη του οικείου Περιφερειάρχη δεν χρησιμοποιούνται σε καμία περίπτωση ως εξεταστές υπάλληλοι που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο παρόν.
6. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς των υποψηφίων οδηγών γίνεται από επιτροπή που συγκροτείται από δύο υπαλλήλους που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 4 του παρόντος, εκ των οποίων ο ένας χαρακτηρίζεται ως

Εξεταστής Α και ο άλλος ως Εξεταστής Β, σύμφωνα με τα εξής, κατά προτεραιότητα, κριτήρια:

α) Κατηγορία (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ)

β) Βαθμός (Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ)

γ) Ημερομηνία έναρξης συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.

Σε περίπτωση υπαλλήλων, που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, στον ίδιο βαθμό και έχουν την ίδια ημερομηνία έναρξης συμμετοχής στο έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, για την κατάταξη τους λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία απόκτησης άδειας οδήγησης της κατηγορίας Β.

«Από 1 Ιανουαρίου 2016, για τη διενέργεια δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ο Εξεταστής Α είναι υπάλληλος της Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. Σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι υπάλληλοι Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ μπορούν να χρησιμοποιούνται ως Εξεταστές Α και υπάλληλοι Κατηγορίας ΔΕ. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, καταρτίζεται ενιαίος πίνακας ενεργών εξεταστών δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας και της υπουργικής απόφασης 4268/543/2014 (Β' 770) «Πληροφορικό σύστημα συγκρότησης των επιτροπών πρακτικών εξετάσεων οδηγών και υποψηφίων οδηγών» όπως ισχύει.»

Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81Β/2015)

Στις Διευθύνσεις ή Τμήματα Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών που δεν εφαρμόζεται το «Πληροφορικό σύστημα συγκρότησης των επιτροπών πρακτικών εξετάσεων οδηγών και υποψηφίων οδηγών» η κατάταξη των υπαλλήλων στον ενιαίο πίνακα εξεταστών γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια, ενώ η επιλογή των εξεταστών των πρωτοβάθμιων επιτροπών της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς γίνεται κάθε φορά, με κλήρωση, ενώπιον τριμελούς επιτροπής, που ορίζεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη και αποτελείται από τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων ή των Τμημάτων Μεταφορών και Επικοινωνιών. Σε περίπτωση που ο αριθμός των προϊσταμένων των Διευθύνσεων ή των Τμημάτων Μεταφορών και Επικοινωνιών δεν επαρκεί για τη συμπλήρωση της ανωτέρω επιτροπής, αυτή συμπληρώνεται με προϊσταμένους άλλης Υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Στις Διευθύνσεις ή Τμήματα Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών που δεν εφαρμόζεται το ηλεκτρονικό Πληροφοριακό Σύστημα Επιλογής Εξεταστών, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης 4268/543/2014 (Β' 770) για όλα τα θέματα που θίγονται στην απόφαση αυτή πλην αυτών που αφορούν στη λειτουργία του ηλεκτρονικού Πληροφοριακού Συστήματος Επιλογής Εξεταστών

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

7. Μέλη των δευτεροβάθμιων επιτροπών δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ορίζονται υπάλληλοι της παραγράφου 2 του παρόντος, της κατηγορίας ΠΕ και ελλείψει αυτών ΤΕ που είναι προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων του ΥΠΥΜΕΔΙ και υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ και ελλείψει αυτών ΤΕ που είναι Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Τμημάτων Μεταφορών και

Επικοινωνιών και Δημοσίων Κ.Τ.Ε.Ο. των Περιφερειών της χώρας. Σε περίπτωση που ο αριθμός των υπαλλήλων αυτών δεν επαρκεί, ορίζονται υπάλληλοι των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ από τους χαρακτηρισμένους ως Εξεταστές Α των πρωτοβαθμίων επιτροπών, η επιλογή των οποίων γίνεται κατά προτεραιότητα βάσει των κριτηρίων της παραγράφου 6 του παρόντος.

Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, στην αρχή κάθε έτους γίνεται ο ορισμός των εξεταστών της δευτεροβάθμιας εξέτασης. Οι δευτεροβάθμιες επιτροπές συγκροτούνται υποχρεωτικά σε όλες τις Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας. Ο αριθμός των διαθέσιμων εξεταστών της δευτεροβάθμιας επιτροπής σε κάθε υπηρεσία, δεν μπορεί να είναι μικρότερος των δύο (2).

Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης δευτεροβάθμιας επιτροπής από Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ορίζονται ως μέλη αυτής υπάλληλοι άλλης Περιφερειακής Ενότητας της οικείας Περιφέρειας.

Στις δευτεροβάθμιες επιτροπές ανατίθεται το έργο:

- της επανεξέτασης υποψηφίων οδηγών που απορρίπτονται κατά τη πρωτοβάθμια εξέταση, εφόσον αυτοί το επιθυμούν,
- της επανεξέτασης οδηγών που τους αφαιρείται η άδεια οδήγησης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. υπουργική απόφαση 21504/2601/2007 (623 τ.Β') περί ΣΕΣΟ, όπως ισχύει κάθε φορά,
- της εξέτασης οδηγών που τους αφαιρέθηκε η άδεια οδήγησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του ΚΟΚ όπως ισχύει κάθε φορά.

8. Οι υπάλληλοι μετέχοντες στο βοηθητικό έργο εξέτασης υποψηφίων οδηγών, όπως αυτό περιγράφεται παρακάτω στη παράγραφο 9, πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

α) να είναι υπάλληλοι που ανήκουν οργανικά:

αα) στις οικείες Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις και Τμήματα Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημοσίων ΚΤΕΟ των Περιφερειών της χώρας.

αβ) στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

αγ) στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

β) να είναι υπάλληλοι οι οποίοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής κατά τη δημοσίευση της παρούσας στο βοηθητικό έργο εξέτασης υποψηφίων οδηγών με βάση προ ισχύουσες διατάξεις.

γ) να μην συμμετέχουν στις επιτροπές δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών.

Από τη δημοσίευση της παρούσας, ανά Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας, μπορούν να απασχολούνται στο βοηθητικό έργο εξέτασης υποψηφίων οδηγών, υπάλληλοι σε ποσοστό μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) των υπαλλήλων εξεταστών που συμμετέχουν στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς. Για τους υπαλλήλους που απασχολούνται στο έργο αυτό στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το παραπάνω αναφερόμενο ποσοστό εφαρμόζεται επί του συνόλου των υπαλλήλων εξεταστών του Υπουργείου

9. Βοηθητικό έργο εξέτασης υποψηφίων οδηγών θεωρείται η υποβοήθηση των υπηρεσιών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και των Υπηρεσιών Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών της χώρας στη διαδικασία εκπαίδευσης και εξέτασης, των υποψηφίων οδηγών καθώς και στην έκδοση αδειών οδήγησης και την επεξεργασία των σχετικών στοιχείων. Το έργο αυτό διεξάγεται εκτός ωραρίου των υπάλληλων και αναλυτικότερα συνίσταται στην παροχή εργασίας:

α) Για την χρήση του Η/Υ της διεκπεραίωσης του μηχανογραφικού προγράμματος διαχείρισης των επιτροπών εξετάσεων.

β) Για την έκδοση αδειών οδήγησης (όπως, ταξινόμηση φακέλων, αρχειοθέτηση εγγράφων).

γ) Για τη μηχανογραφική υποστήριξη του σχετικού έργου (όπως, ταξινόμηση των απογραφικών αδειών οδήγησης, εισαγωγή σχετικών στοιχείων των αδειών αυτών σε Η/Υ).

δ) ~~Για την καταγραφή των αποτελεσμάτων των δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς, καθώς και των θεωρητικών εξετάσεων, στο μηχανογραφικό σύστημα καταγραφής το οποίο τηρείται στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.~~ Για τη μελέτη και επεξεργασία των παραπάνω αποτελεσμάτων και λοιπών θεμάτων που έχουν σχέση με τις εξετάσεις υποψηφίων οδηγών και την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων που αφορούν την ποιότητα των εξετάσεων και της εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών.

Το πρώτο εδάφιο διαγράφεται με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

ε) Για τη διεκπεραίωση των σχετικών εργασιών, που αφορούν ελληνικές άδειες οδήγησης που επιστρέφονται από χώρες της Ε.Ε. ή ζητούνται πληροφορίες για την γνησιότητά τους ή για τη σύνταξη και διεκπεραίωση αλληλογραφίας με χώρες της Ε.Ε., αναφορικά με συγκεκριμένες άδειες οδήγησης που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές.

στ) Για τη διεκπεραίωση θεμάτων που αφορούν τις οικονομικές υπηρεσίες (όπως, εξεταστών υποψηφίων οδηγών και βοηθητικού έργου, σύνταξη καταστάσεων, ενταλμάτων πληρωμών).

ζ) Για την φύλαξη και τον καθαρισμό των κτιρίων, γραφείων, αιθουσών και λοιπών χώρων, που σχετίζονται με την παροχή του βοηθητικού έργου.

η) Για την επεξεργασία στοιχείων αδειών οδήγησης και λοιπών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την ελεγκτική διαδικασία του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και έχουν σχέση με τις εξετάσεις υποψηφίων οδηγών.

θ) Για τον έλεγχο λειτουργίας των Σχολών Οδηγών, των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) και των Σχολών/Κέντρων Π.Ε.Ι..

10. Υπάλληλος, ο οποίος απουσιάζει για οποιοδήποτε λόγο από την Υπηρεσία του, δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στο έργο του παρόντος κατά το διάστημα της απουσίας του.

11. Υπάλληλος εξεταστής δεν συμμετέχει σε επιτροπή εξέτασης προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών, στην οποία εξετάζεται σύζυγος ή συγγενής του

μέχρι και Γ΄ βαθμού. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και στην περίπτωση που υπάλληλος εξεταστής είναι σύζυγός ή έχει βαθμό συγγένειας μέχρι Γ΄ βαθμού με παριστάμενο εκπαιδευτή, ιδιοκτήτη, μέτοχο, εταίρο, ή εργαζόμενο Σχολής Οδηγών στην οποία εκπαιδεύτηκε ο προς εξέταση υποψήφιος οδηγός. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ένα από τα παραπάνω κωλύματα η εξέταση δεν πραγματοποιείται και ο υποψήφιος προγραμματίζεται στο συντομότερο δυνατό χρόνο.

Άρθρο 22

Θεωρητική εξέταση υποψηφίων οδηγών

1. Για την απόκτηση άδειας οδήγησης οποιαδήποτε κατηγορίας, ο υποψήφιος υποβάλλεται σε θεωρητική εξέταση για να διαπιστωθεί ότι έχει την απαιτούμενη γνώση των θεμάτων που ορίζονται στο Παράρτημα II του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄), όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και των κανόνων οδικής κυκλοφορίας.
2. Ο προγραμματισμός της θεωρητικής εξέτασης γίνεται από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφέρειας, αφού προσκομισθεί το Δελτίο Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) του υποψηφίου, από τον ίδιο ή από το νόμιμο εκπρόσωπο του και αποδειχθεί με κάθε πρόσφορο μέσο η καταβολή του προβλεπόμενου ποσού για τη θεωρητική εξέταση όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI. Το ποσό αυτό καταβάλλεται για κάθε προγραμματισμό θεωρητικής εξέτασης ανεξάρτητα από τη συμμετοχή του υποψηφίου οδηγού σε αυτή. Στην περίπτωση ταυτόχρονης εξέτασης για τα Ερωτηματολόγια 1 και 2 απαιτείται η καταβολή του παραπάνω ποσού μία φορά.

Ο προγραμματισμός της θεωρητικής εξέτασης γίνεται εφόσον ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει τις ελάχιστες προβλεπόμενες ώρες θεωρητικής εκπαίδευσης για την αιτούμενη κατηγορία άδειας οδήγησης και υποβληθεί βεβαίωση του ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. που αφορά στις πραγματοποιηθείσες ώρες θεωρητικών μαθημάτων. Η βεβαίωση αυτή υπογράφεται και σφραγίζεται από τον Διευθυντή Σπουδών του ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. και διατηρείται στο φάκελο του υποψηφίου. Συγκεκριμένα στη βεβαίωση αναγράφεται αναλυτική κατάσταση της θεωρητικής εκπαίδευσης για την αιτούμενη κατηγορία άδειας οδήγησης για το σύνολο μαθημάτων ως εξής:

α) Η ημερομηνία και ώρα ή ώρες συνεχόμενης εκπαίδευσης.

β) Το περιεχόμενο εκπαίδευσης.

γ) Το ονοματεπώνυμο του εκπαιδευτή και η σχέση εργασίας με το ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο..

δ) Το σύνολο των θεωρητικών μαθημάτων.

Θεωρητική εξέταση πραγματοποιείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία που προσκομίζεται το Δ.Ε.Ε. για προγραμματισμό στην αρμόδια Υπηρεσία. Με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη δύναται η θεωρητική εξέταση να πραγματοποιείται και πέρα των δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση του Δ.Ε.Ε. για προγραμματισμό»

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β΄ 2461/19-072017)
--

3. Σε θεωρητική εξέταση υποβάλλονται όσοι αιτούνται για πρώτη φορά άδεια οδήγησης κατηγορίας:

α) ΑΜ, Α1, Α2, Α ή Β, στο Ερωτηματολόγιο 1 (Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων

Οδηγών Αυτοκινήτων), σε τριάντα (30) ερωτήσεις.

β) ΑΜ, Α1, Α2 ή Α, στο Ερωτηματολόγιο 2 (Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Μοτοσικλετών), σε δέκα (10) ερωτήσεις.

γ) C1 ή C, στο Ερωτηματολόγιο 4 (Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Φορτηγών), σε δέκα (10) ερωτήσεις.

δ) D1 ή D, στο Ερωτηματολόγιο 5 (Θεωρητική Εκπαίδευση Υποψηφίων Οδηγών Λεωφορείων), σε δέκα (10) ερωτήσεις.

Στο εξεταστικό σύστημα τα ερωτηματολόγια 1, 2, 4 και 5 διατίθενται πέραν της ελληνικής γλώσσας, στην αγγλική, αλβανική και ρώσικη. Επίσης, διατίθενται στην ελληνική με χρήση ακουστικών με ήχο.

Στη θεωρητική εξέταση, ο υποψήφιος θεωρείται ότι πέτυχε, αν απαντήσει σωστά σε όλες τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ή σημειώσει το πολύ μία λανθασμένη απάντηση σε αυτό.

Όσοι υποψήφιοι επιτυγχάνουν σε οποιοδήποτε ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 1, 2, 4 ή 5, κατά περίπτωση, κατοχυρώνουν το αποτέλεσμα και επανεξετάζονται στο ερωτηματολόγιο που απέτυχαν μέχρι τη λήξη του Δ.Ε.Ε..

Υποψήφιος ο οποίος εξετάστηκε επιτυχώς σε ερωτηματολόγιο του άρθρου αυτού για τη χορήγηση άδειας οδήγησης, δεν υπόκειται σε νέα θεωρητική εξέταση για το ίδιο ερωτηματολόγιο σε περίπτωση επέκτασης σε άλλη κατηγορία.

4. Η θεωρητική εξέταση διεξάγεται σε ειδικό χώρο της Υπηρεσίας και διαρκεί τριανταπέντε (35) λεπτά της ώρας για τη συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου 1 και δεκαπέντε (15) λεπτά της ώρας για τη συμπλήρωση των Ερωτηματολογίων 2, 4 και 5. Η θεωρητική εξέταση διενεργείται με τη χρήση του Μηχανογραφικού Συστήματος Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών (Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο.), ενώπιον της επιτροπής που προβλέπεται στο Άρθρο 21 και πραγματοποιείται ως εξής:

α) Την ημέρα των εξετάσεων, ο προϊστάμενος της οικείας υπηρεσίας ορίζει τουλάχιστον δύο (2) υπαλλήλους, ως επιτροπή εξετάσεων. Σε περίπτωση που ορίζονται υπάλληλοι άλλων υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας, πλην των υπηρετούντων στην οικεία Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, ο ορισμός και η ενημέρωσή τους πραγματοποιείται κατά την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη ημέρα με ευθύνη του οικείου Προϊσταμένου. Υπεύθυνος της αίθουσας ορίζεται ο μεγαλύτερος σε κατηγορία και βαθμό και στην περίπτωση ισόβαθμων ο αρχαιότερος εξεταστής/επιτηρητής.

β) Ο υπεύθυνος για τον προγραμματισμό υπάλληλος εισάγει στον εξυπηρετητή του συστήματος (Server), τα στοιχεία των υποψηφίων που θα εξετασθούν. Κατά τον προγραμματισμό, λαμβάνεται μέριμνα για τη διάθεση ενός (1) επιπλέον Η/Υ ως εφεδρικού. Οι πίνακες των προγραμματισθέντων υποψηφίων αναρτώνται σε εμφανές σημείο έξω από την αίθουσα, κατά την ημέρα των εξετάσεων, προκειμένου οι υποψήφιοι να ελέγχουν την ορθότητα των στοιχείων τους, πριν εισέλθουν στην αίθουσα. Πριν την έναρξη της εξέτασης, οι υποψήφιοι υπογράφουν στις σχετικές συγκεντρωτικές καταστάσεις. Οι καταστάσεις αυτές επισυνάπτονται στο συγκεντρωτικό πρακτικό εξέτασης το οποίο φέρει την υπογραφή των εξεταστών.

γ) Ο υποψήφιος προσέρχεται στην αίθουσα των εξετάσεων, την ημέρα και ώρα που αναγράφεται στο Δ.Ε.Ε. και απευθύνεται στην επιτροπή των εξετάσεων με το Δ.Ε.Ε. και την ταυτότητά του ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ή το διαβατήριό του, ή και εφόσον είναι Έλληνας πολίτης την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας οποιουδήποτε ασφαλιστικού φορέα και καταλαμβάνει

τη θέση του.

Ακολουθεί έλεγχος ταυτοπροσωπίας, βάσει των προσωπικών στοιχείων του υποψηφίου όπως εμφανίζονται στην οθόνη, στο Δ.Ε.Ε. και των προαναφερομένων εγγράφων. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο ταυτοπροσωπίας διαπιστωθούν ήσσονος σημασίας διαφορές στα προσωπικά στοιχεία των υποψηφίων (όπως αναγραμματισμός ονόματος) αυτές διορθώνονται χειρόγραφα από την επιτροπή στο Δ.Ε.Ε. και στο πρακτικό που εκτυπώνεται στο τέλος της εξέτασης.

Ο υπεύθυνος της αίθουσας μεριμνά για τη σωστή τακτοποίηση των υποψηφίων στις θέσεις τους, ενημερώνει τους εξεταζόμενους για τη διαδικασία της εξέτασης και τον τρόπο απάντησης των ερωτήσεων. Ενημερώνει τους υποψηφίους ότι κατά τη διάρκεια της θεωρητικής εξέτασης απαγορεύεται:

γα) η χρήση οποιωνδήποτε βιβλίων και σημειώσεων,

γβ) η συνεργασία ή συνομιλία μεταξύ τους,

δγ) οποιαδήποτε παρέμβαση στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές,

γε) η χρήση κινητών τηλεφώνων, ακουστικών ή οποιασδήποτε συσκευής επικοινωνίας,

γστ) η χρήση οποιασδήποτε άλλης ηλεκτρονικής συσκευής, όπως κομπιούτερ χειρός,

γζ) η απομάκρυνσή των δύο (2) τελευταίων υποψηφίων από τη θέση εξέτασης τους για οποιοδήποτε λόγο, πριν την ολοκλήρωση της θεωρητικής εξέτασης και του τελευταίου υποψηφίου,,

Η παράγραφος γζ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81Β/2015)

γη) η πλοήγηση στο internet ή σε άλλα προγράμματα.

Κατόπιν ενεργοποιεί το σύστημα. Στην οθόνη εμφανίζεται η εικόνα της ερώτησης με τις απαντήσεις. Μπροστά από κάθε υποψήφιο, εκτός από την οθόνη αφής υπάρχει εφεδρικά και ένα ποντίκι.

Ο υποψήφιος αφού διαβάσει ή ακούσει την ερώτηση με τις απαντήσεις επιλέγει τη σωστή απάντηση. Αμέσως μετά εμφανίζεται αυτόματα η επόμενη ερώτηση και επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία. Το σύστημα επιτρέπει στον εξεταζόμενο να προχωρήσει στην επόμενη ερώτηση. Αφού φτάσει ο εξεταζόμενος στην τελευταία ερώτηση, το σύστημα επιστρέφει αυτόματα στην πρώτη μη απαντημένη ερώτηση και συνεχίζει ο υποψήφιος κατά τον ίδιο τρόπο μέχρι να απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις ή να εξαντληθεί ο χρόνος που αντιστοιχεί στην κατηγορία που εξετάζεται.

Για κάθε υποψήφιο το σύστημα δημιουργεί με τυχαίο τρόπο ένα ερωτηματολόγιο, με τον προβλεπόμενο αριθμό ερωτήσεων. Οι απαντήσεις της κάθε ερώτησης δεν έχει πάντα την ίδια σειρά με αυτή που εμφανίζεται στο ερωτηματολόγιο των σχετικών εγχειριδίων.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος εξετάζεται και σε δεύτερη κατηγορία, οι ερωτήσεις της δεύτερης εξέτασης εμφανίζονται αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της πρώτης. Οι ερωτήσεις του δεύτερου ερωτηματολογίου επιλέγονται και αυτές από το σύστημα, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα τρόπο.

Για κάθε ομάδα εξεταζομένων το σύστημα εκτυπώνει, στο τέλος της διαδικασίας, κατάσταση αποτελεσμάτων (πρακτικό εξέτασης) με τα στοιχεία του υποψηφίου, τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου στο οποίο εξετάστηκε, τις απαντήσεις που αυτός έδωσε, την ορθότητα ή όχι αυτών, καθώς και το τελικό αποτέλεσμα της

πραγματοποιηθείσας εξέτασης. Το πρακτικό αυτό υπογράφεται από την επιτροπή των εξετάσεων και καταχωρείται στο φάκελο του υποψηφίου. Αντίγραφο του πρακτικού, ομοίως υπογεγραμμένο, δίδεται και στον υποψήφιο εφόσον ζητηθεί.

Το σύστημα εκδίδει επίσης συνολικό κατάλογο με τα στοιχεία των εξετασθέντων και τα τελικά αποτελέσματα που καταχωρίζεται σε αρχείο της Υπηρεσίας.

δ) Η εξέταση πραγματοποιείται εφόσον προσέρχονται τουλάχιστον δύο (2) υποψήφιοι. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μοναδικός προσελθόν υποψήφιος μεταφέρεται υποχρεωτικά σε άλλη εξεταστική επιτροπή.

ε) Η επιτροπή εξετάσεων αναγράφει στο Δ.Ε.Ε. του υποψηφίου το αποτέλεσμα της εξέτασης «ΕΠΕΤΥΧΕ» ή «ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ» και υπογράφει.

5. Όσοι απορρίπτονται σε θεωρητικές εξετάσεις, έχουν δικαίωμα επανεξέτασης με την παρέλευση επτά ημερών από την ημέρα απόρριψής τους. Όσοι δεν προσέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στις θεωρητικές εξετάσεις την προγραμματισμένη ημέρα, έχουν δικαίωμα εξέτασης με την παρέλευση δεκατεσσάρων (14) ημερών από αυτήν.
6. Απουσία υποψηφίου οδηγού για λόγους υγείας, ατυχήματος ή οποιονδήποτε άλλο προσωπικό λόγο που καθιστά αδύνατη την παρουσία του, στην προγραμματισμένη θεωρητική εξέταση του υποψηφίου οδηγού δηλώνεται με αίτησή του στην αρμόδια υπηρεσία το αργότερο μέχρι την προηγούμενη ημέρα από την προγραμματισμένη ημέρα θεωρητικής εξέτασης. Στην περίπτωση αυτή, ο προγραμματισμός γίνεται ανάλογα με τη διαθεσιμότητα προγραμματισμού της οικείας υπηρεσίας το συντομότερο δυνατόν και στο Δ.Ε.Ε. τίθεται σχετική εγγραφή στη στήλη του αποτελέσματος «Αδυναμία εξέτασης. Αριθμ. πρωτοκόλλου αίτησης/ημερομηνία» και δεν καταβάλλεται ξανά το προβλεπόμενο ποσό.

Κώλυμα υποψηφίου οδηγού για παρουσία του στη θεωρητική εξέταση την προγραμματισμένη ημέρα δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση εισαγωγής του σε νοσοκομείο και στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Όταν με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη η θεωρητική εξέταση αναβάλλεται για λόγους ανωτέρας βίας (όπως παγετός, καύσωνας, απαγορευτικό απόπλου) για τον προγραμματισμό της θεωρητικής εξέτασης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Υποψήφιος που παρουσιάζεται την προγραμματισμένη ημέρα για τη θεωρητική εξέταση χωρίς τα απαραίτητα για τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας δικαιολογητικά θεωρείται μη προσελθών.

7. Υποψήφιος που καταλαμβάνεται να υποβοηθείται με οποιοδήποτε τρόπο ή να παραβαίνει τις διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 4 του παρόντος, θεωρείται ότι απέτυχε, έχει δικαίωμα επανεξέτασης με την πάροδο χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών και τίθεται σχετική σημείωση επί του Δ.Ε.Ε.
8. Θεωρητικές εξετάσεις δύνανται να μην πραγματοποιούνται για συγκεκριμένα διαστήματα του έτους (όπως, περίοδοι θέρους, εορτών), με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.

Άρθρο 23

Θεωρητική εξέταση αγγραμμάτων, ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία), κωφών και όσων δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα

Πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 22 για τη θεωρητική εξέταση αγγραμμάτων,

ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία), κωφών και όσων δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα εφαρμόζονται τα παρακάτω:

1. Αγράμματοι υποψήφιοι για την απόκτηση άδειας οδήγησης αυτοκινήτων ή μοτοσυκλετών, υποβάλλονται σε θεωρητική εξέταση με τη βοήθεια προσωπικών ακουστικών του Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο., με εκφώνηση των αντίστοιχων ερωτηματολογίων. Ο διαθέσιμος χρόνος καθορίζεται σε πενήντα (50) λεπτά της ώρας για τη συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου 1 και σε εικοσιπέντε (25) λεπτά της ώρας για τη συμπλήρωση των Ερωτηματολογίων 2, 4 και 5.
2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, αγράμματοι θεωρούνται οι υποψήφιοι που καταθέτουν σχετική υπεύθυνη δήλωση, ταυτόχρονα με την αίτηση για αρχική έκδοση Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.).
3. Υποψήφιοι που είναι κωφοί και αγράμματοι εξετάζονται με το χρόνο που προβλέπεται στη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος και με την παρουσία διερμηνέα κωφών, ο οποίος διαθέτει σχετική πιστοποίηση που επιδεικνύει στην επιτροπή εξετάσεων και προσέρχεται με φροντίδα του ενδιαφερομένου. Ο διερμηνέας εξηγεί τα σχήματα και το κείμενο που εμφανίζεται στην οθόνη στη νοηματική γλώσσα και ο υποψήφιος επιλέγει τη σωστή απάντηση.

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

4. Υποψήφιοι που δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα, δύνανται να εξετάζονται μέσω του Μ.Σ.Θ.Ε.Υ.Ο., σε μία από τις ξένες γλώσσες που είναι διαθέσιμες. Όσοι δε γνωρίζουν κάποια από τις διαθέσιμες ξένες γλώσσες του συστήματος, δύνανται να εξετάζονται με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος.
5. Η θεωρητική εξέταση των υποψηφίων οδηγών, οι οποίοι παρουσιάζουν μαθησιακή δυσκολία (δυσλεξία) πραγματοποιείται με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος. Ο υποψήφιος υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που προβλέπονται και πρόσφατη ειδική διαγνωστική έκθεση ότι είναι άτομο με μαθησιακή δυσκολία (όπως δυσλεξία), η οποία χορηγείται από Κρατικό Ίδρυμα ή Κρατικό Νοσοκομείο ή από εξειδικευμένο ψυχίατρο.

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Άρθρο 24

Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών

1. Για τον έλεγχο της ικανότητας, την αξιολόγηση των προσόντων και συμπεριφοράς, τη διάρκεια και τον τόπο εξέτασης των υποψηφίων οδηγών, έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α'), όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και οι διαδικασίες που προβλέπονται στα Παραρτήματα Ι, ΙΙ και ΙΙΙ της παρούσας και περιλαμβάνονται στο Τμήμα ΙΙΙ του Δελτίου Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε), «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1» και «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2», υποψηφίου οδηγού.

2. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς των υποψηφίων οδηγών, καθώς και των οδηγών που επιθυμούν την επέκταση της άδειας οδήγησής τους σε άλλη κατηγορία ή επανεξετάζονται για οποιονδήποτε λόγο, γίνεται σε εκπαιδευτικό όχημα της κατηγορίας για την οποία ο εξεταζόμενος έχει ζητήσει την άδεια οδήγησης με την υποχρεωτική παρουσία εκπαιδευτή που έχει την κατάλληλη άδεια για τον σκοπό αυτό.

Σε περίπτωση πρόκλησης οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης κατά το χρόνο της πρακτικής εκπαίδευσης ή της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς η ευθύνη βαρύνει τον εκπαιδευτή, χωρίς να αποκλείεται η συνυπαιτιότητα του υποψηφίου οδηγού.

3. Ο προγραμματισμός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς γίνεται από την οικεία Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, αφού προσκομισθεί το Δελτίο Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) του υποψηφίου, από τον ίδιο ή από το νόμιμο εκπρόσωπό του και αποδεικνύεται η καταβολή του προβλεπόμενου ποσού για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς όπως εμφανίζεται στο συνημμένο Παράρτημα VI. Το ποσό αυτό καταβάλλεται για κάθε προγραμματισμό δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ανεξάρτητα από τη συμμετοχή του υποψηφίου οδηγού. Ο προγραμματισμός της πρωτοβάθμιας δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς γίνεται εφόσον ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει τις ελάχιστες ώρες πρακτικής εκπαίδευσης και υποβληθεί βεβαίωση της Σχολής Οδηγών που αφορά σε αυτές. Η βεβαίωση αυτή υπογράφεται και σφραγίζεται από τον ιδιοκτήτη ή το νόμιμο εκπρόσωπο της Σχολής Οδηγών και διατηρείται στο φάκελο του υποψηφίου. Συγκεκριμένα στη βεβαίωση αναγράφεται, ότι ο υποψήφιος έχει τις αναγκαίες γνώσεις της αιτούμενης κατηγορίας και επάρκεια οδήγησης για τη συμμετοχή του στις εξετάσεις. Επίσης στη βεβαίωση καταγράφονται αναλυτικά τα παρακάτω:

α) Η ημερομηνία και ώρα ή ώρες συνεχόμενης εκπαίδευσης,

β) Ο εκπαιδευτής,

γ) Το σύνολο των πρακτικών μαθημάτων.

δ) Αριθμός κυκλοφορίας του εκπαιδευτικού οχήματος

ε) Η ημερομηνία ολοκλήρωσης της θεωρητικής εκπαίδευσης εφόσον απαιτείται

Η υποπαράγραφος δ προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Η υποπαράγραφος 3 προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

4. Σε περίπτωση που έχει υποβληθεί αίτηση για ταυτόχρονη χορήγηση δύο κατηγοριών άδειας οδήγησης, ο υποψήφιος προγραμματίζεται με μειωμένες ώρες πρακτικής εκπαίδευσης όπως ορίζεται στο άρθρο 20, εφόσον έχει επιτύχει σε δοκιμασία προσόντων συμπεριφοράς μιας εκ των αιτούμενων κατηγοριών. Σε διαφορετική περίπτωση απαιτείται το σύνολο των ελάχιστων πρακτικών μαθημάτων ανά κατηγορία.
5. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία που προσκομίζεται το Δ.Ε.Ε. για προγραμματισμό στην αρμόδια Υπηρεσία. Με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη δύναται η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς να πραγματοποιείται και πέρα των

δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση του Δ.Ε.Ε. για προγραμματισμό.

Το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Όσοι απορρίπτονται κατά τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς έχουν δικαίωμα επανεξέτασης, με την παρέλευση επτά (7) ημερών από την ημέρα απόρριψής τους. Έχουν, επίσης, δικαίωμα να ζητήσουν από την επιτροπή, αμέσως μόλις τους ανακοινωθεί το απορριπτικό αποτέλεσμα, την επανεξέτασή τους από δευτεροβάθμια επιτροπή, η οποία πραγματοποιείται εντός δύο (2), το πολύ, εργάσιμων ημερών. Όσοι από τους υποψηφίους απορρίπτονται από τη δευτεροβάθμια επιτροπή, έχουν δικαίωμα νέας εξέτασης από πρωτοβάθμια επιτροπή με την παρέλευση επτά (7) ημερών από την ημέρα απόρριψής τους.

6. Υποψήφιοι που δεν εμφανίζονται, για οποιονδήποτε λόγο, ενώπιον της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εξεταστικής επιτροπής, την προγραμματισμένη ημέρα για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, έχουν δικαίωμα εξέτασης με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αυτή.
7. Απουσία υποψηφίου οδηγού ή εκπαιδευτή για λόγους υγείας, ατυχήματος ή οποιονδήποτε άλλο προσωπικό λόγο που καθιστά αδύνατη την παρουσία τους, στην προγραμματισμένη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου δηλώνεται με αίτησή του στην αρμόδια υπηρεσία το αργότερο μέχρι και την προηγούμενη ημέρα. Στην περίπτωση αυτή ο προγραμματισμός γίνεται ανάλογα με τη διαθεσιμότητα προγραμματισμού της οικείας υπηρεσίας το συντομότερο δυνατόν και στο Δ.Ε.Ε. τίθεται σχετική εγγραφή στη στήλη του αποτελέσματος «Αδυναμία εξέτασης. Αριθμ. πρωτοκόλλου αίτησης/ημερομηνία» και δεν καταβάλλεται ξανά το προβλεπόμενο ποσό.

Κώλυμα υποψηφίου οδηγού ή εκπαιδευτή για παρουσία τους στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς την προγραμματισμένη ημέρα, δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση εισαγωγής τους σε νοσοκομείο. Στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Όταν με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς αναβληθεί για λόγους ανωτέρας βίας (όπως παγετός, καύσωνας, απαγορευτικό απόπλου) για τον προγραμματισμό για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Υποψήφιος που παρουσιάζεται την προγραμματισμένη ημέρα για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς χωρίς τα απαραίτητα για τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας δικαιολογητικά ή χωρίς τα τυχόν απαραίτητα ιατρικά βοηθήματα, όπως αυτά αναγράφονται Δ.Ε.Ε., δεν εξετάζεται και προγραμματίζεται με την παρέλευση δεκατεσσάρων (14) ημερών από αυτήν. Στη περίπτωση δε που υποψήφιος παρουσιάζεται την προγραμματισμένη ημέρα για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς χωρίς τον εκπαιδευτή του ή και το εκπαιδευτικό όχημα θεωρείται μη προσελθών και προγραμματίζεται με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από αυτήν.

Το εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Σε περίπτωση που η επιτροπή έχει βάσιμες ενδείξεις για πιθανούς περιορισμούς για

την ικανότητα οδήγησης του υποψηφίου, παρά τη μη αναγραφή τους στο Δ.Ε.Ε., δεν διενεργείται ή διακόπτεται η εξέταση και σημειώνεται σχετική παρατήρηση στο Δ.Ε.Ε. και στο πρακτικό εξέτασης. Η οικεία Υπηρεσία οφείλει να ελέγξει τα αναγραφόμενα στο Δ.Ε.Ε. και να προβεί στις απαραίτητες κατά περίπτωση ενέργειες.

8. Δεν διενεργείται η εξέταση στην περίπτωση που ο παριστάμενος εκπαιδευτής υποψηφίων οδηγών αποχωρήσει αδικαιολόγητα ή δηλώσει κώλυμα ή δεν προσκομίσει τα απαραίτητα για την παράστασή του δικαιολογητικά, όπως άδεια οδήγησης, άδεια εκπαιδευτή ή αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή ή ανανέωση άδειας άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή, δελτίο τεχνικού ελέγχου ή δελτίο καταλληλότητας και ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή ειδικό σήμα ασφάλισης για το εκπαιδευτικό όχημα με την αναγραφή της ένδειξης «Εκπαιδευτικό» ή «Σχολή Οδηγών» ή «Σ.Ο.» ή οποιασδήποτε άλλης ένδειξης που αποδεικνύει ότι το όχημα έχει ασφαλισθεί ως εκπαιδευτικό, τα οποία πρέπει να είναι σε ισχύ, ή τα κατάλληλα εξαρτήματα (όπως εγκεκριμένα κράνη κλειστού τύπου, συσκευές επικοινωνίας, ενδεικτική λυχνία ή βομβητή, πινακίδες, γιλέκα). Ο προγραμματισμός του υποψηφίου οδηγού γίνεται με την παρέλευση δεκατεσσάρων (14) ημερών από αυτήν.

Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

9. Στην περίπτωση βλάβης του οχήματος συμπεριλαμβανομένων και όσων εξαρτημάτων το καθιστούν εκπαιδευτικό (όπως συσκευές επικοινωνίας, ενδεικτική λυχνία ή βομβητής, σύστημα κλιματισμού), κατά τη διάρκεια της εξέτασης, ο Α εξεταστής αναγράφει στο Δ.Ε.Ε. «Άμεσος προγραμματισμός λόγω βλάβης του οχήματος» οπότε ο προγραμματισμός γίνεται, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα της οικείας υπηρεσίας, το συντομότερο δυνατό και με την προσκόμιση νέου ισχύοντος δελτίου καταλληλότητας του οχήματος, εφόσον απαιτείται. Εφόσον απαιτείται επανέλεγχος, στην εμπρόσθια πλευρά του Δελτίου Τεχνικού Ελέγχου ή του Δελτίου Καταλληλότητας τίθεται από τον πρώτο εξεταστή η ένδειξη «Όχημα ακατάλληλο για εξέταση λόγω ..... Απαιτείται επανέλεγχος». Η σημείωση αυτή καθιστά το δελτίο άκυρο.
10. Υποψήφιος οδηγός εξετάζεται σε εκπαιδευτικό όχημα χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη, εφόσον κατά την έκδοση του Δ.Ε.Ε. αναγράφεται στη θέση «ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ» του Τμήματος Ι η ένδειξη «Εξέταση με όχημα χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη» ή ο «Κωδικός 78».
11. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού, όπως και η πρακτική εκπαίδευσή του, γίνεται σε αστικές οδούς στις οποίες παρουσιάζονται βαθμοί δυσκολίας και συνθήκες παρόμοιες με αυτές που συναντά κάθε οδηγός. Επίσης, εφόσον είναι δυνατόν, χρησιμοποιούνται οδοί εκτός κατοικουμένων περιοχών, ταχείας κυκλοφορίας και αυτοκινητόδρομοι. Είναι επίσης επιθυμητή η πρακτική εκπαίδευση και η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υπό διαφορετικές συνθήκες πυκνότητας κυκλοφορίας και κατά τη διάρκεια της νύχτας

Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

12. Οι ειδικές δοκιμασίες προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιούνται υποχρεωτικά στις Πίστες Εκπαίδευσης και Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών, εφόσον υφίστανται τέτοιες σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, οι ειδικές δοκιμασίες προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιούνται υποχρεωτικά στις Πίστες Εκπαίδευσης και Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών, εφόσον υφίσταται τέτοια στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα.
- Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς σε πίστα ξεκινά με τις ειδικές δοκιμασίες οι οποίες πραγματοποιούνται από τον υποψήφιο χωρίς την παρουσία εκπαιδευτή και της επιτροπής εντός του εκπαιδευτικού οχήματος. Επιτρέπεται η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων για την αυτόματη καταγραφή των αποτελεσμάτων της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου.
13. Οι υποψήφιοι οδηγοί, κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, πρέπει να αντιλαμβάνονται τις οδηγίες και τις παρατηρήσεις της επιτροπής. Εάν δεν είναι δυνατή η επικοινωνία της επιτροπής με τον υποψήφιο στην ελληνική ή άλλη γλώσσα, η επιτροπή διακόπτει την εξέταση και σημειώνει στο Τμήμα ΙΙ του Δ.Ε.Ε. και στο πρακτικό εξέτασης «Απόρριψη λόγω αδυναμίας εξέτασης του υποψηφίου στην ελληνική γλώσσα».
14. Με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, δοκιμασίες προσόντων και συμπεριφοράς δύνανται να μην πραγματοποιούνται για συγκεκριμένα διαστήματα του έτους, όπως περίοδοι θέρους, εορτών. Για τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2 και Α η επιτροπή εξετάσεων δύναται να αποφασίζει τη μη διενέργεια της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, εφόσον κρίνει ότι το οδόστρωμα πραγματοποίησης των ειδικών δοκιμασιών της Ομάδας Α δεν είναι ασφαλές τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή (όπως, λιμνάζοντα ύδατα, παγετός). Σημειώνεται στο Δ.Ε.Ε. ο λόγος μη πραγματοποίησης της εξέτασης και ο υποψήφιος επαναπρογραμματίζεται άμεσα, χωρίς να απαιτείται εκ νέου προσκόμιση του προβλεπόμενου ποσού για τον προγραμματισμό της εξέτασης.

Άρθρο 25

Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς ατόμων με αναπηρία

Πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 24 της παρούσας για τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς ατόμων με αναπηρία εφαρμόζονται τα παρακάτω:

1. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών με αναπηρία, ή η επανεξέταση ήδη κατόχων άδειας οδήγησης, για την οποία απαιτείται διασκευή του οχήματος, γίνεται από δύο (2) υπαλλήλους εξεταστές, της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών ή Κ.Τ.Ε.Ο., εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον είναι της κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και τεχνικού κλάδου/ειδικότητας. Η δοκιμασία γίνεται με εκπαιδευτικό όχημα που φέρει την απαιτούμενη διασκευή ή με διασκευασμένο όχημα του υποψηφίου (όχι διθέσιο), θεωρούμενο για τη συγκεκριμένη δοκιμασία ως εκπαιδευτικό, παρουσία εκπαιδευτή, το οποίο φέρει τη διακριτική πινακίδα της σχολής οδηγών και δεύτερα ποδόπληκτρα στη θέση του συνοδηγού. Στο Πιστοποιητικό Υγείας ή στο πρακτικό του Εθνικού Κέντρου Αποκατάστασης Κέντρο Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας Οδήγησης για οδηγούς με αναπηρίες «ΗΝΙΟΧΟΣ» αναγράφεται ότι ο υποψήφιος κρίνεται ικανός, σύμφωνα με τις

ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές σωματικής και διανοητικής ικανότητας, να οδηγεί διασκευασμένο όχημα, καθώς και το είδος των διασκευών και με τη μορφή κωδικών σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος Ι του π.δ. 51/2012 (Α' 101) όπως ισχύει».

Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

2. Στην άδεια οδήγησης, καταχωρίζονται οι αναγκαίοι κωδικοί αριθμοί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του Π.Δ.51/2012 (Α' 101), όπως ισχύει.

Άρθρο 26

Δελτίο εκπαίδευσης εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) με ενσωματωμένο μνημόνιο

1. Για τη θεωρητική εξέταση και τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίου οδηγού χρησιμοποιείται το Δελτίο Εκπαίδευσης Εξέτασης (Δ.Ε.Ε.) με ενσωματωμένο μνημόνιο δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς. Το Δ.Ε.Ε. φέρει μαζί του ο ενδιαφερόμενος υποχρεωτικά σε κάθε θεωρητική ή πρακτική εκπαίδευση και εξέταση και είναι δύο (2) τύπων:

- Το Υπόδειγμα 1 για τις κατηγορίες AM, A1, A2 και A.
- Το Υπόδειγμα 2 για τις κατηγορίες B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE.

Το κάθε υπόδειγμα περιέχει τρία (3) Τμήματα (I, II, III).

Στο Τμήμα I περιέχονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία του ενδιαφερομένου.

Το Τμήμα II συμπληρώνεται σε κάθε θεωρητική εξέταση και δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.

Το Τμήμα III, περιλαμβάνει μνημόνιο όλων των δοκιμασιών προσόντων και συμπεριφοράς.

Το Δ.Ε.Ε. έχει διαστάσεις 210 x 297 χιλιοστών (A4), με απόκλιση +/- πέντε τοις χιλίοις ($\pm 5\%$) και χρώμα λευκό (όχι γυαλιστερό), το πάχος του χαρτιού είναι τέτοιο, ώστε να μην είναι εύκολο το τσάκισμά του και το βάρος του είναι 200 g/m², με επιτρεπόμενη απόκλιση +/- πέντε τοις εκατό ($\pm 5\%$).

2. Η συμπλήρωση του Δ.Ε.Ε. γίνεται από την οικεία Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ως εξής:

Τμήμα I:

Συμπληρώνονται τα στοιχεία του ενδιαφερομένου. Αν ο ενδιαφερόμενος έχει ιθαγένεια της αλλοδαπής, τα στοιχεία του αναγράφονται όπως ακριβώς περιέχονται στο διαβατήριό του, ή στην άδεια διαμονής ή παραμονής ή στο ισοδύναμο με αυτά έγγραφο. Σε περίπτωση ομογενούς τα στοιχεία λαμβάνονται από το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες και πρώτη καταγραφή αυτή στην ελληνική γλώσσα. Η μεταγραφή σε λατινικούς χαρακτήρες γίνεται αυτόματα και, εάν απαιτείται, δύναται να διορθωθεί σύμφωνα με την λατινική γραφή που υπάρχει στο διαβατήριό του.

Η φωτογραφία τύπου διαβατηρίου στηρίζεται με «πριτσίνια» και σφραγίζεται με τη σφραγίδα της υπηρεσίας.

Τμήμα II:

Στην πρώτη στήλη του Τμήματος II που αφορά στη θεωρητική εξέταση, συμπληρώνεται η ημερομηνία, η ώρα και η αίθουσα της εξέτασης, καθώς και το

είδος της θεωρητικής εξέτασης, ως εξής: «Ερωτ. 1» για το «Ερωτηματολόγιο 1», «Ερωτ. 2» για το «Ερωτηματολόγιο 2», «Ερωτ. 4» για το «Ερωτηματολόγιο 4», ή «Ερωτ. 5» για το «Ερωτηματολόγιο 5». Ο αρμόδιος υπάλληλος υπογράφει στη δεύτερη κατακόρυφη στήλη συμπληρώνοντας κάτω από την υπογραφή του το ονοματεπώνυμό του, καθώς και τον αριθμό του παραστατικού (ΔΟΥ ή e-πράβλο) για τον προγραμματισμό της εξέτασης και την ημερομηνία έκδοσής του.

Στην τρίτη κατακόρυφη στήλη αναγράφεται το αποτέλεσμα της θεωρητικής εξέτασης με την ένδειξη «ΕΠΕ- ΤΥΧΕ» ή «ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ», ενώ στην τέταρτη κατακόρυφη στήλη, τίθενται τα ονοματεπώνυμα και οι υπογραφές των εξεταστών της θεωρητικής εξέτασης.

Με την ίδια διαδικασία συμπληρώνονται οι τέσσερις πρώτες στήλες του Τμήματος II που αφορά στην δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς. Στην πρώτη κατακόρυφη στήλη τίθεται η ημερομηνία, η επιτροπή, και η ώρα προσέλευσης κατά την οποία πραγματοποιείται η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.

Όμοια, στη δεύτερη κατακόρυφη στήλη, τίθεται η υπογραφή του υπαλλήλου και το ονοματεπώνυμό του, καθώς και ο αριθμός του παραστατικού (ΔΟΥ ή e-πράβλο) για τον προγραμματισμό της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς και η ημερομηνία έκδοσής του.

Στην τρίτη κατακόρυφη στήλη αναγράφεται το αποτέλεσμα της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς με την ένδειξη «ΕΠΕΤΥΧΕ» ή «ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ».

Στην τέταρτη κατακόρυφη στήλη του Δ.Ε.Ε. τίθενται οι υπογραφές των εξεταστών και τα ονοματεπώνυμά τους. Η υπογραφή του Β εξεταστή στην τέταρτη κατακόρυφη στήλη πιστοποιεί ότι έγινε έλεγχος της νομιμότητας του εκπαιδευτή και του εκπαιδευτικού οχήματος, καθώς και της ταυτοπροσωπίας υποψηφίου.

Η πέμπτη κατακόρυφη στήλη συμπληρώνεται μόνο στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, στην οποία τίθεται η σφραγίδα της Σχολής Οδηγών που ανήκει το όχημα και ο κωδικός της, ο αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος, το ονοματεπώνυμο και η υπογραφή του παριστάμενου εκπαιδευτή, καθώς και ο κωδικός του.

Τμήμα III:

Στην πρώτη οριζόντια γραμμή συμπληρώνεται από το Β εξεταστή η ημερομηνία της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.

Στη οριζόντια γραμμή με την ένδειξη «ώρα έναρξης» συμπληρώνεται από το Β εξεταστή, η ώρα έναρξης της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ή της πορείας ειδικά για τις κατηγορίες ΑΜ, Α1, Α2 και Α.

Δίπλα σε κάθε δοκιμασία της ΟΜΑΔΑΣ Α, που πραγματοποιείται επιτυχώς τίθεται το σήμα «ν». Αν κάποια από τις δοκιμασίες της ομάδας αυτής δεν είναι επιτυχής, διακόπτεται η εξέταση και ο υποψήφιος απορρίπτεται. Δίπλα από την δοκιμασία που απέτυχε τίθεται η ένδειξη «ΑΠ».

Αν ο υποψήφιος υποπέσει σε οποιαδήποτε σφάλμα της ΟΜΑΔΑΣ Β, απορρίπτεται. Δίπλα στο σφάλμα αυτό γράφεται η ένδειξη «ΑΠ».

Σε κάθε σφάλμα της ΟΜΑΔΑΣ Γ, σημειώνεται δίπλα το γράμμα «Σ» (Σφάλμα). Αν ο υποψήφιος υποπέσει σε περισσότερα από τέσσερα, διαφορετικά σφάλματα, διακόπτεται η εξέταση και απορρίπτεται. Επίσης ο υποψήφιος απορρίπτεται αν υποπέσει δύο φορές στο ίδιο σφάλμα «ΣΣ».

Στην οριζόντια γραμμή του μνημονίου με την ένδειξη

«ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ», ο Β εξεταστής αναγράφει κατά περίπτωση την ένδειξη

«ΕΠΕΤΥΧΕ» ή «ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ».

Ο ίδιος εξεταστής συμπληρώνει στην επόμενη γραμμή την ώρα λήξης της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.

Κάθε εξεταστής υπογράφει στην αντίστοιχη θέση του Τμήματος ΙΙΙ του Δ.Ε.Ε. και θέτει το ονοματεπώνυμό του.

3. Αντικατάσταση του Δ.Ε.Ε, γίνεται όταν συμπληρωθούν όλες οι διαθέσιμες στήλες ή γραμμές του. Στην περίπτωση αυτή, στο νέο Δ.Ε.Ε επισυνάπτεται το παλαιό, άλλως η εξέταση δεν πραγματοποιείται. Οι εξεταστές αναγράφουν «Η εξέταση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω έλλειψης του παλαιού Δ.Ε.Ε.». Ο νέος προγραμματισμός του γίνεται με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών.
4. Αντικατάσταση του Δ.Ε.Ε., σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα διαδικασία, γίνεται και σε περίπτωση που ο υποψήφιος, για οποιοδήποτε λόγο αιτείται αλλαγή σε άλλη κατηγορία άδειας οδήγησης από αυτή για την οποία έχει εκδοθεί το αρχικό Δ.Ε.Ε, εφόσον πληρούνται οι ίδιες ιατρικές προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή το νέο Δ.Ε.Ε είναι ταυτόριθμο με το προηγούμενο, το οποίο ακυρώνεται και επισυνάπτεται στο νέο. Η ημερομηνία ισχύος της τριετίας του νέου Δ.Ε.Ε είναι αυτή του αρχικού.
5. Σε περίπτωση απώλειας του Δ.Ε.Ε χορηγείται νέο ταυτόριθμο, έπειτα από υποβολή Αίτησης – Υπεύθυνης δήλωσης περί της απώλειας. Στην περίπτωση αυτή, η θεωρητική εξέταση ή η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου, προγραμματίζεται με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της Αίτησης – Υπεύθυνης δήλωσης. Στο Δ.Ε.Ε. αναγράφεται «Αντίγραφο λόγω απώλειας. Προγραμματισμός εξέτασης μετά από τριάντα (30) ημέρες».
6. Ημερομηνία έκδοσης του Δ.Ε.Ε. είναι εκείνη της εκτύπωσης του, η οποία γίνεται το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης και των δικαιολογητικών.

Το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

Παράταση της τριετούς χρονικής ισχύος του Δ.Ε.Ε. απαγορεύεται. Άδεια οδήγησης εκδίδεται μόνο όταν η εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς πραγματοποιείται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα πριν την λήξη ισχύος του Δ.Ε.Ε.. Υποψήφιος ο οποίος εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έκδοσης του Δ.Ε.Ε., δεν ολοκληρώνει επιτυχώς τις σχετικές διαδικασίες εξέτασης, υποχρεούται να υποβάλει εκ νέου αίτηση με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και υποχρεούται σε εκ νέου θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση και εξέταση.

7. Επιτρέπεται η ταυτόχρονη έκδοση δύο (2) Δ.Ε.Ε. για τη χορήγηση κατηγοριών άδειας οδήγησης που διέπονται από τις ίδιες ελάχιστες ιατρικές προϋποθέσεις, με τη χρήση των ίδιων πιστοποιητικών υγείας συσχετισμένα μεταξύ τους. Η πρώτη χρονικά χορηγηθείσα κατηγορία θεωρείται αρχική χορήγηση.
8. Επιτρέπεται η έκδοση Δ.Ε.Ε., χωρίς την κατάθεση νέων ιατρικών πιστοποιητικών υγείας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος κατέχει ήδη ισχύον Δ.Ε.Ε. για κατηγορία άδειας οδήγησης η οποία διέπεται από τις ίδιες ελάχιστες ιατρικές προϋποθέσεις, με την αντίστοιχη κατηγορία άδειας οδήγησης που αιτείται. Στην περίπτωση αυτή, στο φάκελο του ενδιαφερόμενου τηρείται αντίγραφο του ισχύοντος Δ.Ε.Ε. Το νέο Δ.Ε.Ε. ισχύει μέχρι τη συμπλήρωση τριετίας από την έκδοση του αρχικού. Η πρώτη χρονικά χορηγηθείσα κατηγορία θεωρείται αρχική χορήγηση.

9. Για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οχήματος χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη, κατά την έκδοση του Δ.Ε.Ε, αναγράφεται υποχρεωτικά στη θέση «ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ» του Τμήματος Ι η ένδειξη «Εξέταση με όχημα χωρίς ποδόπληκτρο ή χειρομοχλό συμπλέκτη» ή ο «Κωδικός 78».
10. Για κάτοχο άδειας οδήγησης με τον περιορισμό «Κωδικός 78» που αιτείται την άρση του περιορισμού αυτού, εκδίδεται χειρόγραφο Δ.Ε.Ε..

Άρθρο 27

Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς για τις κατηγορίες AM, A1, A2 και A

1. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς περιλαμβάνει τις δοκιμασίες και τον έλεγχο γνώσεων και ικανοτήτων, που αναφέρονται στο Τμήμα ΙΙΙ του Δ.Ε.Ε. (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1). Οι δοκιμασίες αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της παρούσας.
2. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου αρχίζει από την ΟΜΑΔΑ Α «Προετοιμασία οχήματος, ειδικές δοκιμασίες» και συνεχίζεται με τις ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ «Πορεία». Οι δοκιμασίες της ΟΜΑΔΑΣ Α εκτελούνται μόνο μία φορά.
3. Οι δοκιμασίες της ΟΜΑΔΑΣ Α γίνονται μέσα σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους που ανήκουν στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα ή στον οικείο Δήμο, ή σε άλλο δημόσιο φορέα ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και παραχωρούνται ως προς τη χρήση τους στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών είτε της ίδιας Περιφερειακής Ενότητας είτε άλλης όμορης Περιφερειακής Ενότητας της ίδιας Περιφέρειας.
Οι παραπάνω δοκιμασίες δύνανται να διενεργούνται με τη χρήση ηλεκτρονικού συστήματος αυτόματης εξαγωγής και καταγραφής του αποτελέσματος της εξέτασης.
4. Η διαδικασία εξέτασης διακόπτεται και ο υποψήφιος απορρίπτεται αν:
  - αποτύχει σε μία (1) ειδική δοκιμασία της ΟΜΑΔΑΣ Α ή
  - υποπέσει σε ένα (1) σφάλμα της ΟΜΑΔΑΣ Β ή
  - υποπέσει σε πέντε (5) σφάλματα «Σ» της ΟΜΑΔΑΣ Γ ή
  - υποπέσει δύο (2) φορές στο ίδιο σφάλμα «ΣΣ» της ΟΜΑΔΑΣ Γ.
5. Η διάρκεια εξέτασης, είναι τουλάχιστον δέκα (10) λεπτά της ώρας για την ΟΜΑΔΑ Α και τουλάχιστον εικοσιπέντε (25) λεπτά της ώρας για τις ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ. Στο Δ.Ε.Ε. σημειώνεται η ώρα έναρξης και λήξης της εξέτασης των ομάδων Β και Γ. Για τους απορριπτόμενους στην ομάδα Α δεν τίθεται ώρα έναρξης και λήξης της εξέτασης.
6. Η καθοδήγηση του υποψηφίου οδηγού στη δοκιμασία «Πορεία» (ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ) γίνεται από τον Α εξεταστή με ασύρματη επικοινωνία. Η εκπαιδευτική μοτοσικλέτα της Σχολής Οδηγών, με την οποία γίνεται η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου, ακολουθείται από εκπαιδευτικό όχημα κατηγορίας Β στο οποίο επιβαίνει, εκτός από τον εκπαιδευτή, ο οποίος οδηγεί το όχημα και η εξεταστική επιτροπή. Επιτρέπεται η χρήση οχήματος κατηγορίας Β εφόσον διατίθενται όλα τα έγγραφα για τη νόμιμη κυκλοφορία του (όπως, Άδεια κυκλοφορίας, Δελτίο Τεχνικού Ελέγχου, Κάρτα Καυσαερίων, Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο ή ειδικό σήμα ασφάλισης, Τέλη κυκλοφορίας). Τα οχήματα αυτά φέρουν στο πίσω μέρος τους και σε εμφανές σημείο πινακίδα με το διεθνές διακριτικό σήμα «L» ερυθρού χρώματος και τη με φράση «Προσοχή – Προπορεύεται Εκπαιδευτική Μοτοσικλέτα».
Η Σχολή Οδηγών υποχρεούται να διαθέτει ραδιοσύστημα αμφίδρομης (full duplex),

ασύρματης, φωνητικής επικοινωνίας, μεταξύ του εξεταζόμενου και του Α εξεταστή. Το σύστημα ασύρματης επικοινωνίας μεταξύ πρέπει να είναι τέτοιο ώστε ο υποψήφιος να μην αποσπά το χέρι του από το τιμόνι, για τη χρήση ή λειτουργία του. Σε περίπτωση που κατά την εξέταση διαπιστώνεται από την επιτροπή ότι το ραδιοσύστημα δεν εξασφαλίζει την ακώλυτη ως άνω επικοινωνία, δεν πραγματοποιείται η εξέταση. Ο Α εξεταστής αναγράφει στο Δ.Ε.Ε. «Άμεσος προγραμματισμός λόγω ανεπάρκειας του ραδιοσυστήματος επικοινωνίας» και ο προγραμματισμός γίνεται

ανάλογα με τη διαθεσιμότητα της οικείας υπηρεσίας. Ο ανωτέρω ραδιοεξοπλισμός, με ευθύνη της Σχολής Οδηγών, πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του Π.Δ. 44/ 2002 (44 τ.Α'), φέρει τη σήμανση CE και προορίζεται για το ευρύ κοινό, χωρίς να απαιτείται ειδική αδειοδότηση για την χρήση του από τις κείμενες διατάξεις. Ενδεικτικά, κατάλληλες συσκευές είναι αυτές που χαρακτηρίζονται ως «PMR446» σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση 14100/2002 (328 τ.Β') ή κινητά τηλέφωνα.

Ο υποψήφιος οδηγός οφείλει κατά τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς να φορά εγκεκριμένο κράνος ασφαλείας κλειστού τύπου (full face ή flip up) στο οποίο το υπάρχον κάλυμμα του κάτω μέρους του προσώπου είναι προστατευτικό και σημαίνεται στο ειδικό ταμπελάκι με το σύμβολο «P». Επίσης επενδύτη (μπουφάν) μοτοσυκλέτας εγκεκριμένου τύπου, το οποίο φέρει εσωτερικά προστατευτικά στους ώμους, αγκώνες, βραχίονες και χέρια και παντελόνι με προστατευτικά σε γοφούς και γόνατα, σύμφωνα με το πρότυπο EN1621, γάντια τα οποία εξασφαλίζουν προστασία από τις καιρικές συνθήκες, προστασία από την τριβή και τέλος καλή αίσθηση των χειριστηρίων κατά την οδήγηση. Επιπρόσθετα πρέπει να φορά κατάλληλα υποδήματα (όχι πάνινα), που προστατεύουν το πόδι τουλάχιστον έως το ύψος του αστραγάλου.

Οι Σχολές Οδηγών υποχρεούνται να παρέχουν στους υποψηφίους οδηγούς, αντανakλαστικό γιλέκο χρώματος κίτρινου φθορίζοντος που θα φέρει στη πλάτη του την ένδειξη «L – ΣΧΟΛΗ ΟΔΗΓΩΝ».

Ο προαναφερόμενος εξοπλισμός πρέπει να είναι κατάλληλος για το σωματότυπο του υποψηφίου οδηγού. Ειδικά για το ρουχισμό του υποψηφίου η επιτροπή διενεργεί εξωτερικό οπτικό έλεγχο για την καταλληλότητά του.

Σε περίπτωση που υποψήφιος δε φέρει τον προαναφερόμενο εξοπλισμό ή αυτός δεν προσαρμόζεται καταλλήλως στο σώμα του, δεν πραγματοποιείται η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, σημειώνεται σχετική παρατήρηση στο Δ.Ε.Ε. και προγραμματίζεται με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών.

Η διαδικασία της δοκιμασίας καθορίζεται ως εξής:

Ο Α εξεταστής κάθεται στη θέση του συνοδηγού και δίνει τις εντολές εκτέλεσης των δοκιμασιών. Υποχρεούται να είναι σαφής, σύντομος και να μιλάει καθαρά. Ο υποψήφιος υποχρεούται να εκτελεί τις εντολές του εξεταστή. Αν μεταξύ των εξεταστών και του υποψηφίου διακοπεί η οπτική επαφή, ο Α εξεταστής διακόπτει την πορεία μέχρι αυτή να αποκατασταθεί. Με την ολοκλήρωση της εξέτασης, ο Α εξεταστής ανακοινώνει στον υποψήφιο το αποτέλεσμα της.

7. Ειδικά για τους υποψηφίους οι οποίοι είναι κωφάλαλοι, η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς στην πορεία πραγματοποιείται ως εξής:

Προεπιλέγεται, από τον Α εξεταστή, μια συγκεκριμένη διαδρομή, ενημερώνεται ο υποψήφιος για τη διαδρομή αυτή και την πραγματοποιεί. Στο τέλος της διαδρομής και εφόσον ο υποψήφιος απορρίπτεται, ο Α εξεταστής τον ενημερώνει για τα

σφάλματα, βάσει των οποίων απορρίφθηκε.

8. Οι Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, ορίζουν την τοποθεσία έναρξης της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς. Στην τοποθεσία αυτή πραγματοποιούνται οι δοκιμασίες της ΟΜΑΔΑΣ Α.

Άρθρο 28

Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς στις κατηγορίες Β, ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE

1. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς περιλαμβάνει τις δοκιμασίες και τον έλεγχο γνώσεων και ικανοτήτων του υποψηφίου οδηγού, που αναφέρονται στο Τμήμα ΙΙΙ του Δ.Ε.Ε. (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2). Οι δοκιμασίες αυτές περιγράφονται αναλυτικά στα Παραρτήματα ΙΙ και ΙΙΙ της παρούσας, κατά περίπτωση.
2. Η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς του υποψηφίου αρχίζει από την ΟΜΑΔΑ Α «Έλεγχος οχήματος» και συνεχίζεται με τις «Ειδικές δοκιμασίες» της «ΟΜΑΔΑΣ Α» που πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τη διαδικασία της «Πορείας» ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ. Οι δοκιμασίες της ΟΜΑΔΑΣ Α εκτελούνται μόνο μία φορά.
3. Η διαδικασία εξέτασης διακόπτεται και ο υποψήφιος απορρίπτεται εάν:
  - αποτύχει σε μία (1) ειδική δοκιμασία της ΟΜΑΔΑΣ Α ή
  - υποπέσει σε ένα (1) σφάλμα της ΟΜΑΔΑΣ Β ή
  - υποπέσει σε πέντε (5) σφάλματα «Σ» της ΟΜΑΔΑΣ Γ ή
  - υποπέσει δύο (2) φορές στο ίδιο σφάλμα «ΣΣ» της ΟΜΑΔΑΣ Γ.
4. Η ελάχιστη διάρκεια εξέτασης, ορίζεται ως εξής:
  - α) για τις κατηγορίες Β και ΒΕ, πέντε (5) λεπτά της ώρας για την ΟΜΑΔΑ Α και εικοσιπέντε (25) λεπτά της ώρας για τις ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ.
  - β) για τις υπόλοιπες κατηγορίες, δέκα (10) λεπτά της ώρας για την ΟΜΑΔΑ Α και σαράντα πέντε (45) λεπτά της ώρας για τις ΟΜΑΔΕΣ Β και Γ.
5. Η καθοδήγηση του υποψηφίου οδηγού στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς γίνεται από τον Α εξεταστή ο οποίος δίνει τις εντολές εκτέλεσης των δοκιμασιών και υποχρεούται να είναι σαφής, σύντομος και να μιλάει καθαρά. Ο υποψήφιος υποχρεούται να εκτελεί τις εντολές του εξεταστή. Καθ' όλη τη διάρκεια της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς ο υποψήφιος είναι υποχρεωμένος να φορά τη ζώνη ασφαλείας. Με την ολοκλήρωση της εξέτασης, ο Α εξεταστής ανακοινώνει στον υποψήφιο το αποτέλεσμα της.
6. Ειδικά για τους υποψηφίους οι οποίοι είναι κωφάλαλοι, η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς στην πορεία πραγματοποιείται κατ' αναλογία όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 27.
7. Οι Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών, ορίζουν την τοποθεσία έναρξης της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, καθώς και μία εναλλακτική τοποθεσία. Έναρξη της εξέτασης σε διαφορετική τοποθεσία απαγορεύεται.

Άρθρο 29

Υποχρεώσεις εξεταστών δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς

1. Ο Β εξεταστής, πριν αρχίσει η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς:
  - α) Ελέγχει την ταυτοπροσωπία του υποψηφίου, μέσω της ταυτότητας ή ισχύοντος διαβατηρίου ή άδειας οδήγησης ή βιβλιαρίου υγείας ή αν ο υποψήφιος είναι

αλλοδαπός από οποιοδήποτε ισχύον έγγραφο με το οποίο πιστοποιείται η ταυτοπροσωπία του.

β) Ελέγχει ότι ο παριστάμενος εκπαιδευτής κατέχει ισχύουσα άδεια οδήγησης, άδεια εκπαιδευτή ή αναγγελία έναρξης άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή ή ανανέωση άδειας άσκησης επαγγέλματος εκπαιδευτή, καθώς και φωτοαντίγραφο βεβαίωσης που εκδίδεται από την αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών, στην οποία θα αναφέρονται όλοι οι εκπαιδευτές που συνδέονται με την παριστάμενη Σχολή Οδηγών με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, εξαιρουμένων των εκπαιδευτών (φυσικών προσώπων) που η παριστάμενη Σχολή λειτουργεί στο όνομά τους.

γ) Ελέγχει την αναγραφή στο Δ.Ε.Ε., του ονοματεπωνύμου και του κωδικού του παριστάμενου εκπαιδευτή και την ύπαρξη της υπογραφής του, του αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος, της σφραγίδας και του κωδικού της Σχολής Οδηγών στην οποία ανήκει το όχημα.

δ) Ελέγχει το Δελτίο Τεχνικού Ελέγχου του εκπαιδευτικού οχήματος, ή το Δελτίο Καταλληλότητας κατά περίπτωση, τα οποία πρέπει να είναι σε ισχύ.

ε) Ελέγχει το ισχύον ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή το ειδικό σήμα ασφάλισης με την αναγραφή της ένδειξης «Εκπαιδευτικό» ή «Σχολή Οδηγών» ή «Σ.Ο.» ή οποιασδήποτε άλλης ένδειξης που αποδεικνύει ότι το όχημα έχει ασφαλισθεί ως εκπαιδευτικό.

στ) Ελέγχει τη «Βεβαίωση Ειδικού Ελέγχου (Κ.Τ.Ε.Ο) για τη συμμόρφωση των εκπαιδευτικών οχημάτων με τις προδιαγραφές του Π.δ. 51/2012 (Α' 101)» του Παρατήματος ΙΧ για τις κατηγορίες ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1E, DE, σύμφωνα με τον Πίνακα Τεχνικών Χαρακτηριστικών και Βαρών Εκπαιδευτικών Οχημάτων του Παρατήματος VIII.

Η υποπαράγραφος στ αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

ζ) Υπογράφει, μετά τον έλεγχο των ανωτέρω, στην τέταρτη κατακόρυφη στήλη του Τμήματος ΙΙ του Δ.Ε.Ε. της εμπρόσθιας πλευράς του Δ.Ε.Ε. θέτοντας και το ονοματεπώνυμό του και αρχίζει η εξέταση.

2. Ο Β εξεταστής, μόλις ξεκινήσει η δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς:

α) Συνεργάζεται με τον Α εξεταστή, ο οποίος διενεργεί τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα.

β) Συμπληρώνει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, στις αντίστοιχες στήλες του Δ.Ε.Ε.

γ) Συμπληρώνει άμεσα τα σφάλματα του υποψηφίου που υποδεικνύει ο Α εξεταστής.

δ) Συμπληρώνει στο τέλος της εξέτασης τη λέξη «ΕΠΕ- ΤΥΧΕ» ή «ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ» κατά περίπτωση, στις δύο θέσεις του Δ.Ε.Ε., στην εμπρόσθια και οπίσθια πλευρά του, με την ένδειξη «ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ».

ε) Συμπληρώνει την ώρα λήξης της εξέτασης στην σχετική οριζόντια γραμμή του Δ.Ε.Ε.

στ) Θέτει την υπογραφή και το ονοματεπώνυμό του στο πίσω μέρος του Δ.Ε.Ε. με την ένδειξη «ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΗΣ», μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης.

ζ) Συμπληρώνει μετά την εξέταση, το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου στο Πρακτικό Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3), στην αντίστοιχη θέση, ως επιτυχόντα ή απορριφθέντα, ενώ συμπληρώνει τη φράση «ΔΕΝ ΠΡΟΣΗΛΘΕ» σε περίπτωση μη προσέλευσης υποψηφίου ή «ΔΕΝ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΕ» σε όλη την έκταση των δύο στηλών κατά περίπτωση, καθώς και όλα τα αναφερόμενα σε αυτό στοιχεία.

η) Επιστρέφει το Δ.Ε.Ε. στον υποψήφιο στην περίπτωση που αυτός απορριφθεί. Εάν ο υποψήφιος επιτύχει, το παραδίδει ή το αποστέλλει μαζί με το Πρακτικό Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών, στην Υπηρεσία που είναι αρμόδια για την έκδοση της άδειας οδήγησης, την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς. Η παραπάνω διαδικασία γίνεται από τον Α εξεταστή μόνο στη περίπτωση που είναι υπάλληλος της ανωτέρω Υπηρεσίας ενώ ο Β δεν είναι.

θ) Συμπληρώνει όλα τα στοιχεία στο Πρακτικό Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3), μετά το τέλος των εξετάσεων, αριθμητικώς και ολογράφως τον αριθμό των επιτυχόντων, απορριφθέντων, μη προσελθόντων και μη εξετασθέντων υποψηφίων και υπογράφει στην αντίστοιχη θέση θέτοντας και το ονοματεπώνυμό του. Στη πίσω πλευρά του Πρακτικού Εξέτασης συμπληρώνει στην αντίστοιχη θέση τα στοιχεία του απορριφθέντος που ζητά δευτεροβάθμια εξέταση. Στο σημείο αυτό τίθενται οι υπογραφές των εξεταστών και του υποψηφίου που απορρίφθηκε. Η παρατήρηση «Επιθυμώ εξέταση από δευτεροβάθμια επιτροπή» αναγράφεται και στο Δ.Ε.Ε και υπογράφεται από τους εξεταστές και τον υποψήφιο.

3. Ο Α εξεταστής:

α) Συνεργάζεται με το Β εξεταστή.

β) Δίνει τα παραγγέλματα και τις οδηγίες για την διεξαγωγή της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς.

γ) Ενημερώνει άμεσα τον υποψήφιο όταν αυτός υποπέσει σε σφάλμα.

δ) Θέτει μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης, την υπογραφή και το ονοματεπώνυμό του στην τέταρτη κατακόρυφη στήλη του Τμήματος ΙΙ του Δ.Ε.Ε., καθώς και στην οριζόντια γραμμή του μνημονίου με την ένδειξη «ΠΡΩΤΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΗΣ».

ε) Ενημερώνει τον υποψήφιο που απορρίφθηκε, για τη δυνατότητα επανεξέτασής του από δευτεροβάθμια επιτροπή και ότι στην περίπτωση αυτή οφείλει εντός μίας εργάσιμης ημέρας να απευθυνθεί στην οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών για τον προγραμματισμό της επανεξέτασής του.

στ) Όταν οι δοκιμασίες πραγματοποιούνται σε ειδικά εξεταστικά πάρκα ή στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους, δεν επιτρέπει την παρουσία στο χώρο προσώπων που δεν συμμετέχουν στην εξέταση. Σε αντίθετη περίπτωση δεν ξεκινάει η εξέταση. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση ασφαλείας από το κινούμενο εκπαιδευτικό όχημα και σε κάθε περίπτωση ποτέ σε θέση μπροστά από τη φορά κίνησής του.

ζ) Κατά τη διενέργεια των ειδικών δοκιμασιών Οπισθοπορείας με στροφή, Στάθμευσης δεξιά ή αριστερά και Εκκίνηση σε ανήφορο κλίσης περίπου 10%, αποτρέπει, εφόσον είναι δυνατόν, τη χρησιμοποίηση των μηχανισμών υποβοήθησης οδηγού (όπως κάμερες, βομβητές)

Η υποπαράγραφος ζ προστέθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)
---

4. Όταν εκπαιδευτικό όχημα των κατηγοριών C1, C1E, C και CE έχει θάλαμο οδήγησης τριών (3) θέσεων, εκτός από τον υποψήφιο και τον εκπαιδευτή επιβαίνει στο όχημα ο Α εξεταστής κατά τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς.

5. Κατά τη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς από πρωτοβάθμια επιτροπή, σε περίπτωση διαφωνίας των δύο εξεταστών, υπερισχύει η άποψη του Α εξεταστή και ο

Β εξεταστής καταγράφει την διαφωνία του στο Τμήμα ΙΙ του Δ.Ε.Ε. Σε κάθε περίπτωση, στο Δ.Ε.Ε. πρέπει να υπάρχουν οι υπογραφές και των δύο εξεταστών. Σε αυτή την περίπτωση ο υποψήφιος έχει δικαίωμα επανεξέτασης από δευτεροβάθμια επιτροπή ανεξάρτητα από την ΟΜΑΔΑ στην οποία απορρίφθει.

Το τελευταίο εδάφιο διαγράφηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81Β/2015)

6. Οι εξεταστές υποχρεούνται να βρίσκονται στην τοποθεσία έναρξης της εξέτασης την προκαθορισμένη, από την οικεία Υπηρεσία, ώρα έναρξης των εξετάσεων. Οι εξεταστές υποχρεούνται να παραμένουν στην ορισθείσα τοποθεσία έναρξης της εξέτασης τουλάχιστον για τριάντα (30) λεπτά της ώρας από την προκαθορισμένη ώρα στην περίπτωση απουσίας υποψηφίου ή εκπαιδευτή. Οι εξεταστές αποχωρούν από την ορισθείσα τοποθεσία έναρξης της εξέτασης μετά την παρέλευση τριάντα (30) λεπτών της ώρας από την προκαθορισμένη ώρα στην περίπτωση απουσίας είτε υποψηφίου είτε εκπαιδευτή

Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 2 της υ.α. 48738/5824 (ΦΕΚ Β' 2461/19-072017)

7. Στη δευτεροβάθμια επιτροπή, ισχύουν οι υποχρεώσεις του Άρθρου αυτού. Ως Α εξεταστής λογίζεται ο ανώτερος σε κατηγορία και βαθμό υπάλληλος και σε περίπτωση ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος στο έργο των εξετάσεων. Σε περίπτωση διαφωνίας των εξεταστών για το αποτέλεσμα της εξέτασης, ο υποψήφιος απορρίπτεται.
8. Εξεταστής ο οποίος παραβαίνει αποδεδειγμένα τις υποχρεώσεις και δεν ασκεί τα καθήκοντά του όπως ορίζονται στις διατάξεις της παρούσας, απομακρύνεται υποχρεωτικά, από το έργο της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς, την πρώτη φορά για έξι (6) μήνες, τη δεύτερη φορά για δώδεκα (12) μήνες και την τρίτη φορά οριστικά. Η ποινή επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Προϊσταμένου της οικείας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών. Για τους υπαλλήλους – εξεταστές που υπηρετούν στο Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων την αρμοδιότητα αυτή, έχει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Προϊσταμένου της οικείας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής. Η ως άνω απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, συντάσσεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991Β/31/12/2015)

Άρθρο 30
Αριθμός υποψηφίων

1. Ο αριθμός των υποψηφίων οδηγών για κάθε επιτροπή δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς των κατηγοριών AM, A1, A2 και A, κυμαίνεται από έναν (1) έως τέσσερις (4). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται ο ορισμός έως έξι (6) υποψηφίων οδηγών ανά επιτροπή, προκειμένου για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας.
2. Ο αριθμός των υποψηφίων οδηγών για κάθε επιτροπή δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς των κατηγοριών B και BE, κυμαίνεται από έναν (1) έως έξι (6). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται ο ορισμός έως οκτώ (8) υποψηφίων οδηγών ανά επιτροπή, προκειμένου για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας.
3. Ο αριθμός των υποψηφίων οδηγών για κάθε επιτροπή δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς των κατηγοριών C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D και DE, κυμαίνεται από έναν (1) έως τρεις (3). Στην περίπτωση εξέτασης υποψήφιου που έχει αιτηθεί και χορήγηση αντίστοιχου Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ) η επιτροπή μπορεί να συμπληρώνεται με έναν υποψήφιο των παραπάνω κατηγοριών. «Σε Υπηρεσίες που είναι αδύνατος ο προγραμματισμός της δοκιμασίας προσόντων και συμπεριφοράς εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία που προσκομίζεται ένα Δ.Ε.Ε. επιτρέπεται η εξέταση από μία επιτροπή δύο (2) υποψηφίων οδηγών για χορήγηση μιας από τις προαναφερόμενες κατηγορίες οδήγησης και αντίστοιχου Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ)».

Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 1 της 76528/22-12-2014 (ΦΕΚ 81B/2015)

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας, επιτρέπεται ο προγραμματισμός «μικτών» επιτροπών, δηλαδή εξέτασης υποψηφίων σε διαφορετικές κατηγορίες οχημάτων ταυτόχρονα από την ίδια επιτροπή. Ο ελάχιστος χρόνος εξέτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες.
5. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ορίζεται σε κάθε Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, ο ανώτατος ημερήσιος αριθμός επιτροπών για κάθε μήνα του έτους, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εξεταστών και σε κάθε περίπτωση τις ανάγκες που υπάρχουν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, έχοντας σαν αναφορά το συνολικό αριθμό επιτροπών τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Ο αριθμός επιτροπών κατανέμεται ισόποσα στις ημέρες του μήνα. Επιτρέπεται η υπέρβαση του ανώτατου ημερήσιου αριθμού επιτροπών, μέχρι 20% ανά ημέρα, σε έκτακτες περιπτώσεις λόγω αυξημένων αναγκών.

Η παράγραφος 5 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 2 της Α3/39325/5725 (ΦΕΚ 2991B/31/12/2015)

Άρθρο 31 Προδιαγραφές εκπαιδευτικών οχημάτων

1. Τα εκπαιδευτικά οχήματα όλων των κατηγοριών που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση και στη δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών και οδηγών, πρέπει να είναι σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές που

καθορίζονται στο Παράρτημα II του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄) όπως ισχύει.

Κάθε εκπαιδευτικό όχημα εντάσσεται σε μία και μόνο από τις υφιστάμενες κατηγορίες. Η ρύθμιση αυτή δεν καταλαμβάνει εκπαιδευτικά οχήματα που μπορούν να χρησιμοποιούνται και σε συνδυασμούς οχημάτων.

2. Η εκπαίδευση για τη χορήγηση της κατηγορίας Β με κωδικό 96 γίνεται σε όχημα της κατηγορίας ΒΕ.
3. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, όλα τα εκπαιδευτικά οχήματα μετά τη λήξη του ισχύοντος Δελτίου Τεχνικού Ελέγχου, εφοδιάζονται με νέο στο οποίο αναγράφεται ρητά και η Κατηγορία για την οποία είναι κατάλληλα, καθώς και ότι πληρούν τις απαιτήσεις του Παραρτήματος II του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α΄) όπως ισχύει.
4. Για εκπαιδευτικό όχημα της κατηγορίας ΒΕ έχει εφαρμογή η παράγραφος 4 του άρθρου 11 του Π.Δ. 208/2002 (194 τ.Α΄) όπως ισχύει κάθε φορά.
5. Οι τεχνικές προδιαγραφές όλων των εκπαιδευτικών οχημάτων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια του δικαιώματος οδήγησης των κατηγοριών που ορίζονται στο Άρθρο 3 του Π.Δ.51/2012 (Α΄101) όπως ισχύει.

Άρθρο 32

Παραρτήματα και Υποδείγματα

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης:

α) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΑΜ, Α1, Α2, Α».

β) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β, ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE».

γ) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: «ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE».

δ) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΣΧΕΔΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ

ε) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: «ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ».

στ) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: «ΠΟΣΑ ΠΑΓΙΩΝ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ».

ζ) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: «ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΝΕΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΘΟΥΝ ΑΠΟ 19.1.2013».

η) Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII «Πίνακας Τεχνικών Χαρακτηριστικών και Βαρών Εκπαιδευτικών Οχημάτων ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE».

θ) Το ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1: «ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΑΜ, Α1, Α2, Α». ι) Το ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2: «ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ Β, ΒΕ, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE».

ια) Το ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3: «ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ».

Άρθρο 33

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2013 τα τεχνικά χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας

εκπαιδευτικής μοτοσικλέτας δεν μπορούν να υπερβαίνουν οποιοδήποτε ελάχιστο όριο της επόμενης κατηγορίας σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.2 του Κεφαλαίου Β του Παραρτήματος ΙΙ του Π.Δ. 51/2012 (101 τ.Α').

2. Για τις κατηγορίες Α1, Α2 και Α μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εκπαιδευτικές και μοτοσικλέτες σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται στην Οδηγία 2012/36/ΕΕ της Επιτροπής της 19ης Νοεμβρίου 2012.

Άρθρο 34

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, καταργείται η υπουργική απόφαση 58930/480/1999 (526 τ.Β') και το Κεφάλαιο Α' της υπουργικής απόφασης 552/88/2013 (4 τ.Β'). Το Κεφάλαιο Β' της υπουργικής απόφασης 552/88/2013 (4 τ.Β') καταργείται με την έναρξη ισχύος του Κεφάλαιο Γ της παρούσας.

Άρθρο 35 Ισχύς

Η ισχύς των Κεφαλαίων Α και Β της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της.
Η ισχύς του Κεφαλαίου Γ αρχίζει ένα μήνα από τη δημοσίευσή της.